

Mælkeafgiftsfonden

Årsrapport 2025

CVR-nr. 35 07 27 56

Indhold

Påtegninger	2
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors påtegning på årsregnskabet	3
 Ledelsesberetning	 7
Fondsoplysninger	7
Beretning	8
 Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025	 17
Resultatopgørelse	17
Balance	18
Noter til regnskab	19
Supplerende oplysninger - Regnskab	21
Hoved- og nøgletal de seneste 5 år	25
Noter til supplerende oplysninger	27

Påtegninger

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og administration har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten og ledelsesberetningen for 2025 for Mælkeafgiftsfonden.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med gældende Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugsområdet, og giver efter vor opfattelse et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2025 samt resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025.

Det er vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Aarhus, den 7. maj 2026

Administration - Mejeriforeningen:

Henrik Damholt Jørgensen
adm. direktør

Jan Hermansen
økonomichef

Herluf Dose Christensen
chefkonsulent

Bestyrelse:

Steen Nørgaard Madsen
formand

Lars Gram
næstformand

Bjørn Jepsen

Trine Barret Weinreich

Jens Beierholm Poulsen Christian Lund

Louise Foged Kornfelt

Kjartan Poulsen

Finn Tang

Hanne Frøkiær

Anja Putzer

Mette Olaf Undset Gyth

Påtegninger

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen i Mælkeafgiftsfonden

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Mælkeafgiftsfonden for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, som fremgår af siderne 17-26. Årsregnskabet udarbejdes i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2025 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025 i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af Mælkeafgiftsfonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Fremhævelse af forhold i regnskabet – anvendt regnskabspraksis samt begrænsning i distribution og anvendelse

Vi henleder opmærksomheden på, at årsregnskabet har som særligt formål at overholde regnskabsbestemmelserne i administrationsbekendtgørelsen. Som følge heraf kan årsregnskabet være uegnet til andre formål.

Vores erklæring er udelukkende udarbejdet til brug for Mælkeafgiftsfonden samt Landbrugsstyrelsen og bør ikke udleveres til eller anvendes af andre parter end Mælkeafgiftsfonden samt Landbrugsstyrelsen.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Mælkeafgiftsfonden har i overensstemmelse med administrationsbekendtgørelsen som sammenligningstal medtaget budgettal. Disse sammenligningstal (budgettet) har, som det også fremgår af regnskabet, ikke været underlagt revision.

Påtegninger

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet, er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, foretager vi faglige vurderinger og oprettholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- ▶ Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilside sættelse af intern kontrol.
- ▶ Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.
- ▶ Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- ▶ Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores

Påtegninger

revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugsområdet.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugsområdet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved driften af virksomheden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet. I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Dette indebærer, at vi vurderer risikoen for, at der er væsentlige regelbrud i de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, eller væsentlige forvaltningsmangler i de systemer og processer, som ledelsen har etableret. På grundlag af risikovurderingen fastlægger vi de afgrænsede emner, som vi skal udføre juridisk-kritisk revision eller forvaltningsrevision af.

Ved en juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed, om de dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevil-

Påtegninger

linger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved en forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de systemer, processer eller dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, understøtter skyldige økonomiske hensyn ved driften af virksomheden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet.

Vores revision af hvert udvalgt emne tager sigte på at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis som grundlag for en konklusion med høj grad af sikkerhed om det pågældende emne. Ved en revision kan der ikke opnås fuldstændig sikkerhed for at opdage alle regelbrud eller forvaltningsmangler. Da vi alene har udført juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner, kan vi ikke udtale os med sikkerhed om, at der ikke kan være væsentlige regelbrud eller væsentlige forvaltningsmangler på områder, der falder uden for de udvalgte emner. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Aarhus, den 7. maj 2026
EY Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Jane Haugaard
statsaut. revisor
MNE 29379

Ledelsesberetning

Fondsoplysninger

Mælkeafgiftsfonden
Agro Food Park 26
8200 Aarhus N

Telefon 8731 2000
Hjemsted: Aarhus

Bestyrelse

Steen Nørgaard Madsen (formand)
Lars Gram (næstformand)
Bjørn Jepsen
Trine Barrett Weinreich
Jens Beierholm Poulsen
Christian Lund
Louise Foged Kornfelt
Kjartan Poulsen
Finn Tang
Hanne Frøkiær
Anja Putzer
Mette Olaf Undset Gyth

Administration - Mejeriforeningen

Henrik Damholt Jørgensen, adm. Direktør
Jan Hermansen, økonomichef
Herluf Dose Christensen, chefkonsulent

Revision

EY Godkendt Revisionspartnerselskab
Værkmestergade 25
Postboks 330
8100 Aarhus C
Jane Haugaard

Bank

Nordea Bank Danmark A/S

Ledelsesberetning

Beretning

Mælkeafgiftsfonden har til formål at styrke mejeribrugets og kvægbrugets udviklingsmuligheder samt mejeriindustriens konkurrenceevne. Fonden varetager således opgaver på vegne af det samlede erhverv.

Fonden er reguleret i henhold til Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet samt Lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for landbruget m.v. (Landbrugsstøt-
teloven). Loven giver bl.a. fødevareministeren bemyndigelse til at fastsætte produktionsafgifter i landbrugets sektorer. I loven er desuden fastsat til hvilke formål, fondens midler kan anvendes.

Fonden har egen bestyrelse udpeget af Fødevareministeren og administreres af Mejeriforeningen. Fonden er underlagt tilsyn af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, og regler for fondens administration og revision fremgår af Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024.

I henhold til lovgrundlaget må fonden ikke have andre aktiviteter end opkrævning af fondens midler og ydelse af tilskud inden for fondens formål til tilskudsmodtagere. Fonden anser midlerne i regnskabsåret 2025 for anvendt i overensstemmelse med formålene samt kan godkende regnskabsaflæggelsen fra fondens tilskudsmodtagere.

Landbrugsstyrelsen har i mail af 30. september 2025 godkendt ændringsbudget 2025 for Mælkeafgiftsfonden.

Indtægter

Fondens indtægter stammer primært fra produktionsafgiften på den indvejede mælk, der i perioden 1. januar – 31. december 2025 har udgjort 1,15 øre pr. kg. indvejet mælk. Produktionsafgiften er opkrævet i henhold til bekendtgørelse nr. 1284 af 28. november 2024.

Endvidere modtager fonden tilskud fra Promilleafgiftsfonden, hvis midler stammer fra finansloven.

I 2025 er produktionsafgifter realiseret med 66,2 mio. kr., og der er modtaget tilskud fra Promilleafgiftsfonden på 16,8 mio. kr. Renteindtægter i fonden har udgjort 0,9 mio. kr.

Overførslen fra 2024 udgør 18,7 mio. kr., hvorefter de samlede indtægter i fonden udgør således 102,6 mio. kr.

Udgifter

Mælkeafgiftsfonden har i 2025 ydet tilskud til aktiviteter inden for formålene afsætningsfremme, forskning og forsøg, rådgivning og sygdomsforebyggelse samt medfinansiering af EU-programmer. Samlet har Mælkeafgiftsfonden i 2025 ydet tilskud for 88,5 mio. kr. til tilskudsmodtagerne. Udgifter til revision, effektivisering og bestyrelsesshonorar har udgjort 0,7 mio. kr. De samlede udgifter udgør herefter 89,2 mio. kr.

Ledelsesberetning

Overførsel til næste år

Overførslen til næste år udgør 13,4 mio. kr., svarende til 15,0 % af fondens udgifter. En række projekter har fået godkendt budgetoverførsel/projektforlængelse, hvorved der er overført midler til anvendelse i 2026. Der er redegjort for de enkelte overførsler i regnskabsnoterne. Den udisponerede overførsel til 2026 udgør 4,7 mio. kr. Fondens bestyrelse vurderer ikke på den baggrund, at der er behov for at iværksætte en ekstra ansøgningsrunde i 2026. Det udisponerede overførsel vil blive anvendt ved uddeling af midler for 2027.

Tilskudsmodtagere

1. SEGES Innovation

Virksomheden har i 2025 gennemført 24 kvægforskningsprojekter for i alt 22,2 mio. kr. Der er projektforlængelser/budgetoverførsler på 6 projekter, hvor de ikke-anvendte midler i 2025 er godkendt overført til 2026:

1. "Kvælstofeffektiv mælkeproduktion"
2. "Videreudvikling af metanhus til opsamling fra kvægstalde"
3. "Ammoniakreducerende tiltag på gulve i kvægstalde"
4. "Risikostyring af sundhed i store besætninger"
5. "Nyt emissionstal for lugt"
6. "Måltrettet kintalsindsats"

Virksomheden har desuden anvendt 8,4 mio. kr. på sygdomsforebyggelse på et projekt.

Alle de øvrige projekter har stort set anvendt midlerne som budgetteret.

2. Aarhus Universitet

Universitetet har i 2025 gennemført 12 kvægprojekter for i alt 21,6 mio. kr. Der er projektforlængelser/budgetoverførsler på 6 projekter, hvor ikke-anvendte midler i 2025 er godkendt overført til 2026:

1. "Reduceret metanproduktion med optimeret mælkeproduktion"
2. "Reducing Methane emissions in Danish Dairy Cattle"
3. "Rødalger til reduktion af metan fra økologiske køer"
4. "VANDKALV - hvad er kalves behov for væske under opstaldning"
5. "Forbedrede genomiske værktøjer for krydsningskøer"
6. "Vil metan-inhibitors medføre ændret indhold af vitamin B 12"

Universitetet har desuden anvendt 4,9 mio. kr. på grundforskning på 8 projekter. Der er projektforlængelser/budgetoverførsler på 1 projekter, hvor ikke-anvendte midler i 2025 på projekterne er godkendt overført til 2026:

1. "Mælkeproteiner som mineraltransportører og inflammation"

Alle de øvrige projekter har stort set anvendt midlerne som budgetteret.

3. Mejeriforeningen

Organisationen har i 2025 gennemført 9 afsætningsfremmende projekter for i alt 13,3 mio. kr. Der er projektforlængelser/budgetoverførsler på 2 projekter, hvor ikke-anvendte midler i 2025 er godkendt og overført til 2026:

1. "Mælk og mejeriprodukters betydning for sund kost i småbørnsfamilier"
2. "Dialog med nationale og internationale fagmiljøer"

Ledelsesberetning

Organisationen har desuden anvendt 0,6 mio. kr. på medfinansierede EU-programmer på et projekt.

Alle de øvrige projekter har stort set anvendt midlerne som budgetteret.

4. Landbrug & Fødevarer

Organisationen har i 2025 gennemført 3 afsætningsfremmende projekter for i alt 2,8 mio. kr.

Organisationen har desuden anvendt 2,5 mio. kr. på sygdomsforebyggelse på 2 projekter.

5. Københavns Universitet

Universitetet har i 2025 gennemført 6 grundforskningsprojekter for i alt 2,9 mio. kr.

Universitet har desuden anvendt 2,4 mio. kr. på kvægforskning på 5 projekter. Der er projektførlængelser/budgetoverførsler på 1 projekt, hvor ikke-anvendte midler i 2025 er godkendt overført til anvendelse i 2026:

1. "Sundhed hos ammekøer og immunisering af kalve"

Alle de øvrige projekter har stort set anvendt midlerne som budgetteret.

6. Danmarks Tekniske Universitet

Universitetet har i 2025 gennemført 4 grundforskningsprojekter for i alt 2,1 mio. kr. Der er projektførlængelser/budgetoverførsler på et projekter, hvor ikke-anvendte midler i 2025 er godkendt og overført til 2026:

1. "Biotilgængelighed fra mejeri og planteprodukter"

Universitetet har desuden anvendt 0,3 mio. kr. på afsætningsfremme på et projekt.

Alle de øvrige projekter har stort set anvendt midlerne som budgetteret.

7. Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Innovationscentret har i 2025 gennemført 4 kvægforskningsprojekter for i alt 1,8 mio. kr.

8. Mejeribrugets Forskningsfond

Fonden har i 2025 gennemført et projekt vedrørende koordinering og projektledelse af en række grundforskningsprojekter for i alt 1,3 mio. kr.

9. Food Organisation Denmark

Foreningen har i 2025 gennemført et afsætningsfremmende projekt for i alt 0,7 mio. kr.

10. Økologisk Landsforening

Foreningen har i 2025 gennemført et afsætningsfremmende projekt for i alt 0,7 mio. kr.

Effektvurdering 2025

Formålet med at gennemføre effektvurderinger er tosidet. For det første gennemføres effektvurderinger for at kontrollere og få dokumenteret viden om anvendelsen af fondens midler. Herved opnås indsigt i, hvordan bevilgede projekter lever op til den formålsbeskrivelse, der er anført i ansøgningen til fonden.

Ledelsesberetning

For det andet gennemføres effektivurderingerne for at opnå læring og større kendskab til de konkrete resultater og effekter, projekterne munder ud i. I den forbindelse sættes der ikke mindst fokus på, hvordan resultaterne videreformidles og implementeres til slutbrugerne.

Effektivurderingerne gennemføres med udgangspunkt i Fødevareministeriets bekendtgørelse for landbrugets fonde.

Mælkeafgiftsfonden bevilger hvert år støtte til 60-85 projekter inden for hovedformålene i landbrugsstøtteleven. Projekterne er forskellige i deres formål, indhold, projektperiode, størrelse m.v. For at gøre sammenligning på tværs af de effektivurderede projekter mulig og meningsfuld er det afgørende, at effektivurderingen tager udgangspunkt i den samme teoretiske ramme.

Forandringsteorien udgør et godt teoretisk fundament, når projekter skal effektivurderes, idet den gør det muligt at følge målene for et konkret projekt fra initiering til afslutning.

Mælkeafgiftsfondens bestyrelse har besluttet, at alle projekter, der får støtte af fonden, skal effektivurderes af Rambøll i 2025. Det betyder, at 83 projekter har besvaret et effektivurderingsskema. Skemaet sætter fokus på aktiviteter og resultater, der har kunnet konstateres i årets løb. Desuden skal der redegøres for projektets effekter over for landmanden, mejerierne og samfundet som helhed. Resultaterne af de 83 effektivurderingsskemaer fremgår af regnskabsnoterne. Endvidere har fonden samlet et mere overordnet statistisk materiale om effektivurderingerne i "Effektivurderingsrapport 2025", der fremlægges sammen med regnskabet for 2025. Det generelle billede er, at alle projekter er gennemført tilfredsstillende, som er en forudsætning for den afledte effekt af projekterne. En lang række forskningsprojekter er flerårige, hvorfor der først kan udledes egentlige effekter, når projekterne er afsluttet, og der er aflagt rapport.

Mælkeafgiftsfondens bestyrelse har desuden besluttet, at 3-4 projekter hvert år skal udvælges til særlig effektivurdering, hvor fondens bestyrelse på regnskabsmødet den 7. maj 2026 får fremlagt resultaterne af disse afsluttede projekter. Denne form for direkte kontakt mellem fondens bestyrelse og projektlederne er et godt redskab til at få læring fra bevilgede projekter.

Følgende projekter er udvalgt i 2025:

1. SEGES Innovation: Overvågning af smitsomme kvægsygdomme.
2. SEGES Innovation: Kvægbrugets innovations- og implementeringsplatform.
3. DTU: Mejeriprodukters rolle i en sund og bæredygtig kost (DROSH).
4. Landbrug & Fødevarer: Åbent Landbrug – Hvor kommer mælken fra?

Mælkeafgiftsfonden har i den 4-årige strategi 2022-2025 opstillet nogle overordnede effektmål på fondsniveau for at give et billede af, hvordan fondens projektportefølje bidrager til opfyldelse af disse.

Effektivurdering på fondsniveau vil først ske efter udløbet af perioden i 2025.

Ledelsesberetning

Det primære kvægbrug – forskning, rådgivning og sygdomsbekæmpelse

I nedenstående tabel fremgår effektmålene for perioden 2022-2025.

Ønsket effekt	Ønsket effekt (Konkret)	Effektmål	Indikator	Metode og data
Fremme lønsom, bæredygtig, ressourceeffektive og internationalt konkurrencedygtig mælkeproduktion	Konkurrencedygtig produktion og profitable investeringer	Afkastningsgraden skal stige med 0,3 pct. point pr. år.	Afkastningsgrad for fuldtidsbesætninger	Beregning på data fra Kvæg-databasen
	Klimaneutral 2050	Reduceret klimaafttryk på mælk med mindst 8 % i 2025 ud fra 2021-niveau	CO ² e pr. kg mælk	
	Miljøvenlig mælkeproduktion	Max. 17 % råprotein i foder til malkekøer	Råprotein i foderet til malkekøer	
Fremme lønsom, bæredygtig, ressourceeffektive og internationalt konkurrencedygtig mælkeproduktion	Høj dyrevelfærd og et minimalt antibiotikaforbrug	Malkekøer opnår 3,3 malkeår i gennemsnit	Malkeår i gennemsnit hos malkekøer	Beregning på data fra Kvæg-databasen
		10 % lavere antibiotikaforbrug hos kalve og ungdyr og 3% for voksent kvæg (gns. pr. år ud fra 2021-niveau)	Kg aktivt stof til kalve + ungdyr og voksent kvæg	
		90 % af levende fødte kvier til mælkeproduktion skal opnå 1. kælving	Antal levende fødte kvier som kælver	

Ledelsesberetning

Mejeriforskningen

I nedenstående tabel fremgår effektmålene på området samt de realiserede effektmål for perioden 2022-2025.

Ønsket effekt (overordnet)	Ønsket effekt (konkret)	Effektmål	Indikator	Metode og data
At sikre dansk mejeribrugs førende position ved at støtte forskning på højt niveau inden for mejeriteknologi, fødevarerikkerhed og mikrobiologi samt sundhed og human ernæring	Hurtig overførsel af ny viden til mejerierne	Projekter gennemført i samarbejde med mejerivirksomheder	>80 % af projekterne har direkte deltagelse fra mejeriindustri + præsenteret ved møder med samme	Optælling af branchemøder, Mejeriforskningens Dag samt koordinations- og gruppemøder
	Overførsel af ny viden til mejeriindustrien	Populærvidenskabelig formidling af forskningsresultater til mejeriindustrien	Mindst 1,5 artikler og anden populærvidenskabelig formidling pr. projekt	Simpel optælling med artikler på mejeri.dk, i Mælkeritidende og universitets sites
	Sikre kvalificerede medarbejdere.	Uddannede ph.d'ere og postdocs	Mindst 1,0 uddannede pr. projekt	Simpel optælling

Ledelsesberetning

Afsætningsfremme og kommunikation

I nedenstående tabel fremgår effektmålene på området samt de realiserede effektmål for perioden 2022-2025.

Ønsket effekt (overordnet)	Ønsket effekt (konkret)	Effektmål	Indikator	Metode og data
Fremme positive holdninger til og stimulere forbruget af mælk og mejeriprodukter, herunder kommunikations- og informationsaktiviteter, der styrker mælks position på sundhed, klima og bæredygtighed, dyrevelfærd samt smag og madkultur	Rekruttering af børn og unge	Alle skoler har tilbud om mælkeordning (50 % i 0. kl., 26 % i 3. kl. og 23 % i 0-9. kl.)	Tilmeldte elever i % og antal samt tilmeldte skoler i % og antal	UVM-data og egne statistikker
	Image/holdning hos forbrugere	Forbrugere med positiv holdning til mælk og mejeriprodukter: - Sundhed 80% - Bæredygtighed 40% - Smag/madkultur 80% - Dyrevelfærd 75% Forbrug på 90l/capita	Holdningsundersøgelser og statistik	Gallup holdningsundersøgelse samt GFK forbrugsanalyse

Ledelsesberetning

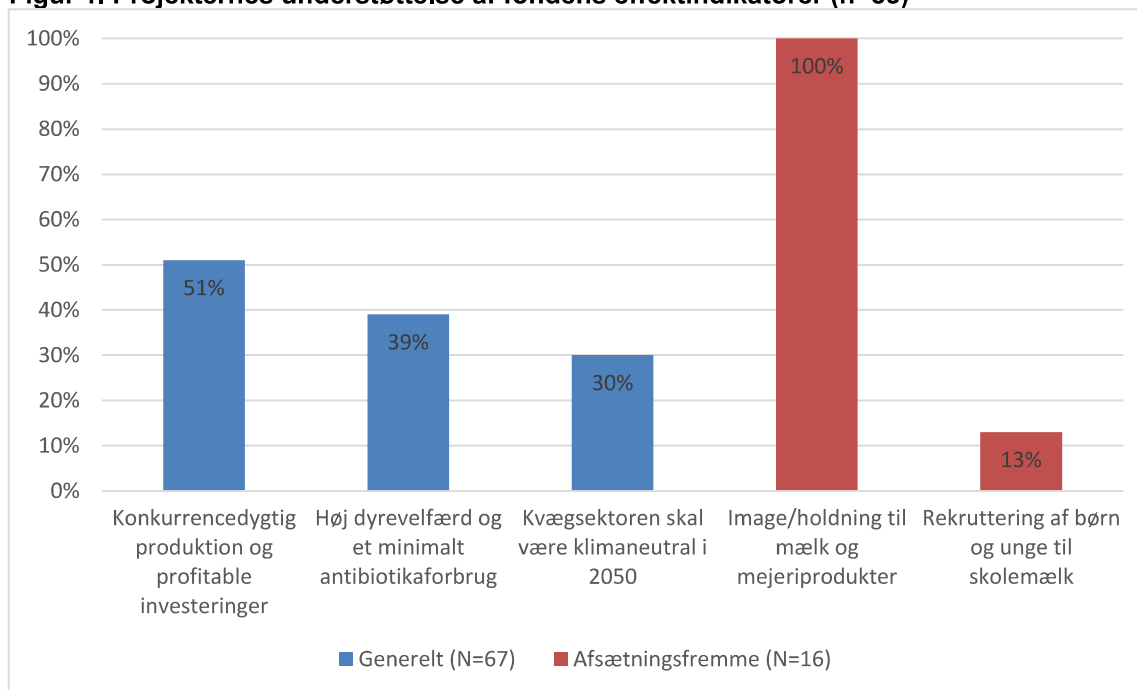
Understøttelse af fondens effektindikatorer

Som del af spørgeskemaet er projektlederne blevet spurgt ind til, hvilke af fondens effektindikatorer som de respektive projekter understøtter.

For projekter med fokus på *primære kvægbrug* angiver omkring halvdelen (51 pct.) af projektlederne, at deres projekter understøtter fondens effektindikator om konkurrencedygtig produktion og profitable investeringer. Dernæst angiver knap fire ud af ti (39 pct.), at projekterne bidrager til høj dyrevelfærd og et minimalt antibiotikaforbrug, mens tre ud af ti (30 pct.) angiver, at deres projekter understøtter fondens effektindikator om, at kvægsektoren skal være klimaneutral i 2050, jf. figur 3 nedenfor.

For projekter med fokus på *afsætningsfremme* angiver samtlige (100 pct.) projektledere, at deres projekter understøtter fondens effektindikator om image og holdning til mælk og mejeriprodukter. Derudover angiver knap hver syvende (13 pct.), at projekterne bidrager til rekruttering af børn og unge til skolemælk, jf. figur 1 nedenfor.

Figur 1. Projekternes understøttelse af fondens effektindikatorer (n=83)

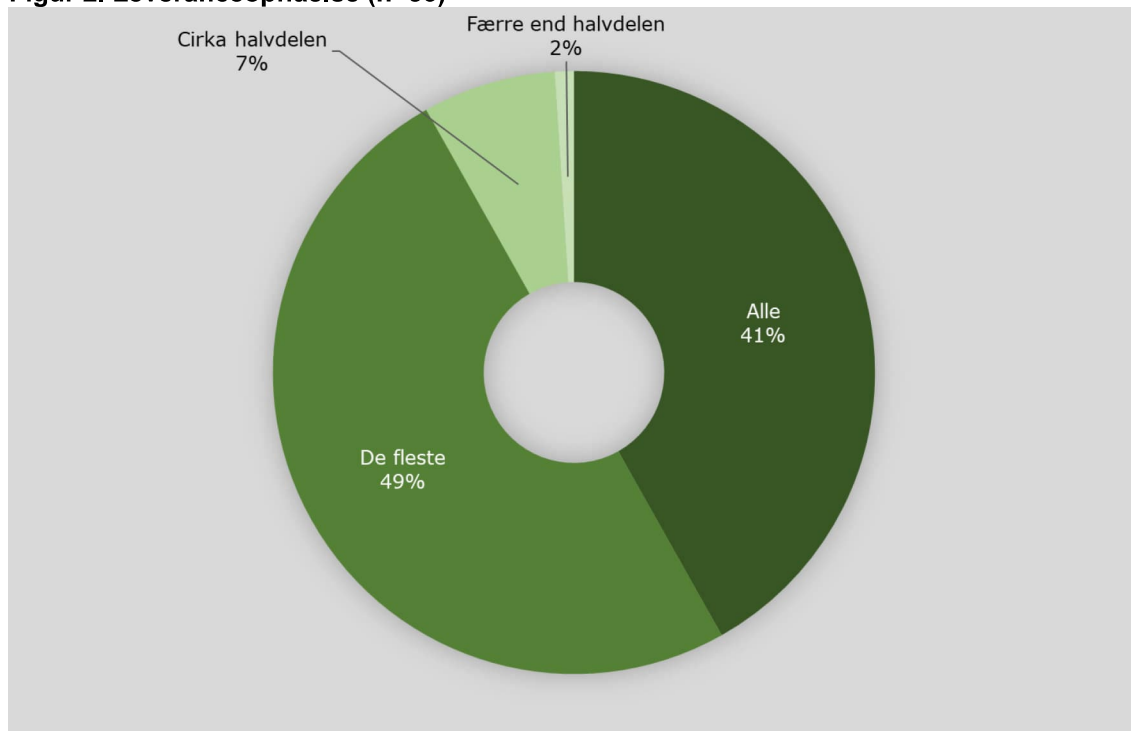
Anm: Projektlederne har kunnet angive op til tre effektindikatorer, og derfor summerer fordelingen ikke til 100.

Ledelsesberetning

Leveranceopnåelse

Projekterne lever i høj grad op til de mål, der er sat, og som fondsbestyrelsen har bevilget midler til. Godt fire ud af ti (41 pct.) af projekterne har nået alle leverancer, som var forventet ved projekternes start. Dertil angiver knap halvdelen (49 pct.) af projektlederne, at deres respektive projekter har opnået de fleste af de forventede leverancer. Desuden angiver cirka hver fjortende (7 pct.) af projekterne, at de har opnået cirka halvdelen af leverancerne, mens kun en meget lille andel (2 pct.) har opnået færre end halvdelen af de forventede leverancer. Samlet set viser figuren nedenfor, at projekterne i vid udstrækning har indfriet deres opstillede leverancer.

Figur 2. Leveranceopnåelse (n=83)

Egenkontrol

Mælkeafgiftsfonden har i overensstemmelse med § 30 i administrationsbekendtgørelsen udarbejdet en egenkontrolrapport med udgangspunkt i fondens egenkontrolprogram. Egenkontrollen er udført med udgangspunkt i administrationsbekendtgørelsens § 30, stk. 2. samt de forvaltningsretlige regler og principper, som beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning af juni 2024.

Det er vores opfattelse, at fondens tilskudsforvaltning i alle væsentlige henseende i 2025 har levet op til de forvaltningsmæssige regler og principper, som er beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning samt Landbrugsstøtteleven, administrationsbekendtgørelsen og øvrig lovgivning.

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Mælkeafgiftsfonden - Regnskab

	Beløb i 1000 kr.	Senest godkendte budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling af B i %	Afgivelse (B-A)/A *100%
Note		A	B	C	D
INDTÆGTER:					
1	Overført fra forrige år	18.739	18.739	18,27	0,00
2	Produktionsafgifter	65.550	66.209	64,54	1,01
3	Promillemidler	17.526	16.737	16,31	-4,50
4	Særbevilling og anden indtægt	0	0	0,00	-
5	Renter	750	908	0,89	21,07
	I. Indtægter i alt	102.565	102.593	100,00	0,03
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
	Fremstødsforanstaltninger i alt	18.924	17.729	20,02	-6,31
	Forskning og udvikling i alt	68.590	59.338	67,01	-13,49
	Kvalitetsordninger i alt	0	0	0,00	-
	Rådgivning i alt	0	0	0,00	-
	Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	0,00	-
	Sygdomsforebyggelse i alt	12.181	10.891	12,30	-10,59
	Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0,00	-
6	Særlige foranstaltninger i alt	0	0	0,00	-
	Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	650	589	0,67	-9,38
	II. Udgifter til formål i alt	100.345	88.547	100,00	-11,76
7 Fondsadministration					
8	Fondsadministration - Særpuljer	0	0	0,00	-
	Revision	130	146	21,63	12,31
	Advokatbistand	0	0	0,00	-
9	Effekttvurdering	100	71	10,52	-29,00
	Ekstern projektvurdering	25	0	0,00	-100,00
10	Øvrig godkendte administrationsudgifter	0	0	0,00	-
11	Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse	470	458	67,85	-2,55
12	Tab på debitorer	0	0	0,00	-
	III. Administration i alt	725	675	100,00	-6,90
	IV. Udgifter i alt	101.070	89.222		-11,72
	Overførsel til næste år	1.495	13.371		
	Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	1,5	15,0		
13	Heraf udisponerede midler	1.495	4.673		
	Overførsel af udisponerede midler i pct. af årets udgift	1,5	5,2		
14 Supplerende oplysninger:					
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere					
	SEGES Innovation P/S	35.653	30.618	34,58	14,12
	Aarhus Universitet	29.651	26.517	29,95	10,57
	Mejeriforeningen	15.135	13.935	15,74	7,93
	Landbrug & Fødevarer	6.630	5.331	6,02	19,59
	Københavns Universitet	5.382	5.329	6,02	0,98
	Danmarks Tekniske Universitet	3.443	2.418	2,73	29,77
	Innovationscenter for Økologisk Landbrug	1.893	1.841	2,08	2,75
	Mejeribrugets ForskningsFond	1.250	1.250	1,41	0,00
	Food Organisation Denmark	658	658	0,74	0,00
	Økologisk Landsforening	650	650	0,73	0,00
	VI. I alt	100.345	88.547	100,00	11,76

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Mælkeafgiftsfonden - Regnskab

Balance pr. 31 december 2025

Note	Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2025
	Aktiver i alt	81.317
	Likvide midler:	
	Indestående i bank	59.015
	Likvide midler i alt	59.015
	Debitorer:	
	Produktionsafgift	5.555
	Tilskud Promilieafgiftsfonden	16.737
	Andre tilgodehavende	10
	Debitorer i alt	22.302
	Passiver i alt	67.946
	Kreditorer:	
	Anden gæld	195
	Tilskudsmodtagere gæld	67.751
	SEGES Innovation	17.705
	Århus Universitet	26.517
	Mejeriforeningen	7.017
	Københavns Universitet	5.331
	Landbrug & Fødevarer	5.090
	Danmarks Tekniske Universitet	2.418
	Innovationscenter for Økologisk Landbrug	1.841
	Økologisk Landsforening	130
	Mejeribrugets ForskningsFond	1.250
	Food Organisation Denmark	452
	Statens Serumsinstitut	0
	Kreditorer i alt	67.946
	Disponible midler:	
	Overført fra forrige år	18.739
	Årets resultat	-5.368
	Overførsel til næste år	13.371

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Mælkeafgiftsfonden - Noter til regnskab

	Beløb i 1000 kr.	Senest godkendte budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling af B i %	Afgivelse (B-A)/A *100%
Note		A	B	C	D

Note 1: Overført fra forrige år

Af overførselen fra forrige år på 18.739 t.kr er der disponeret 10.401 t.kr. til anvendelse i 2025, hvorefter udisponerede midler udgør 8.338 t.kr.

Note 2: Produktionsafgifter

5.757.000 tkg á 1,15 øre		66.209
5.700.000 tkg á 1,15 øre	65.550	
Produktionsafgifter i alt	65.550	66.209

Note 3: Promillemidler

Forskning og forsøg i alt	15.199	14.410
Sygdomsførebyggelse i alt	2.327	2.327
Promillemidler i alt	17.526	16.737

Note 4: Særbevilling og anden indtægt

Ingen

Note 5: Renter

Der er realiseret en renteindtægt på 908 t. kr.

Note 6: Særlige foranstaltninger

Ingen

Note 7: Fondsadministration

Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle omkostninger varetages af Mejeriforeningen. Omkostningerne udgør 789 t.kr., som er finansieret af Mejeriforeningen. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 8: Fondsadministration - Særpuljer

Ingen

Note 9: Effektvurdering

der er afholdt udgifter for 71 t.kr., hvoraf 49 t.kr. vedr. udgifter til Mejeriforeningen og 22 t.kr. vedr. øvrige eksterne parter.

Note 10: Øvrige godkendte administrationsudgifter

Ingen

Note 11: Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse

Bestyrelseshonorar udgør 450 t.kr. og rejseomkostninger til bestyrelsesmedlemmer udgør 8 tkr. Bestyrelseshonorar udgør 90 t.kr. til bestyrelsesformanden, 60 t.kr. til næstformanden og 30 t.kr. til øvrige bestyrelsesmedlemmer. Honorarerne er fastsat ud fra anvendt timeantal og er i overensstemmelse med finansministeriets cirkulære og retningslinjer. Kørselsgodtgørelse er afregnet efter statens laveste takst og øvrige udgifter er afholdt efter regning.

Note 12: Tab på debitorer

Ingen

Note 13: Overførsel til næste år

Af overførselen til næste år på 13.371 t.kr er der disponeret 8.698 t.kr. til anvendelse i 2026, hvorefter udisponerede midler udgør 4.673 t.kr.

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Mælkeafgiftsfonden - Noter til regnskab

Note 14: Sygdomme

SEGES Innovation P/S har erfaring med forebyggelse og bekæmpelse af smitsomme kvægsygdomme samt varetagelse af overvågningsprogrammer. Projekt nr. 25 i fonden har bl.a. til formål at sikre den lovmæssige overvågning for kvægsygdommene IBR, BVD, Salmonella Dublin og B-streptokokker.

Landbrug & Fødevarers projekt nr. 60 øger fokus på sygdomsforebyggelse under transport. Formålet er at sikre et højt veterinært stade i Danmark, ved at undgå introduktion af smitsomme kvægsygdomme fra udlandet i forbindelse med dyretransporter, der kommer til Danmark for at eksportere danske kreaturer til øvrige EU-lande og 3. lande.

Note 15. Fordeling af tilsagn på strategiske mål

Ingen

Note 16. Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for Mælkeafgiftsfonden er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Mælkeafgiftsfondens midler er ikke anvendt til finansiering af fondsadministration.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Indtægter er periodiseret i fuldt omfang.

Udgifter

Bevilgede tilskud er udgiftsført i henhold til indkomne tilskudsregnskaber udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Budget

Det i regnskabet medtagne budget for 2025 er det af Landbrugsstyrelsen pr. 30 september 2025 godkendte, der indeholder de seneste budgetreguleringer.

Balance

Tilgodehavende

Tilgodehavende produktionsafgift og tilskud fra Promilleafgiftsfonden optages til nominal værdi.

Skyldige tilskud

Skyldige tilskud afsættes i henhold til indkomne tilskudsregnskaber fratrukket udbetalte aconto tilskud.

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Supplerende oplysninger - Regnskab

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtte- regel
------------------	--------------------------	------------------	--

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Tilskudsmodtager 1: SEGES Innovation P/S i alt	35.653	30.618	
---	---------------	---------------	--

Formål 1: Kvægforskning

1	Kvælstofeffektiv mælkeproduktion	4.950	3.444	§18
2	Videreudvikling af metanhus til opsamling fra kvægstalde	3.000	2.264	§18
3	Måltet kintalsindsats	2.295	974	§18
4	Ammoniakreducerende tiltag på gulve i kvægstalde	1.895	1.475	§18
5	Færdigudvikling af Single-step modeller til gavn dyrevelfærd	1.300	1.300	§18
6	Kvægbrugets innovations- og implementeringsplatform	1.250	1.232	§18
7	Selektiv goldning med ansvarligt antibiotikaforbrug	1.222	1.128	§18
8	Risikostyring af sundhed i store besætninger	1.156	710	§18
9	Lugtemission fra malkekvægstalde	1.100	1.024	§18
10	Sikker diagnostik i B-streptokokbesætninger	1.004	993	§18
11	Bedre dyrevelfærd og produktion med ny teknologi	1.000	1.000	§18
12	Måling og reduktion af metan i praksis (METAKS)	950	950	§18
13	Råfedt og fedtsyrer er ikke et "fedt"	912	846	§18
14	Bedre klovregistrering med kunstig intelligens	833	833	§18
15	Metaudledning fra græssende malkekøer	750	750	§18
16	Nyt håb for spaltegulvstalde	727	649	§18
17	Ny viden - Bedre smittebeskyttelse	707	647	§18
18	Foder og fødevarer sikkerhed	600	588	§18
19	Systematisk sygdomsforebyggelse i kalveopdrættet	444	419	§18
20	Fremtidens kælningsafdeling	355	355	§18
21	Nyt emissionstal for lugt	300	150	§18
22	Genetisk reduktion af metanudledningen hos malkekøer	242	242	§18
23	Bestemmelse af emission og spredning af lugt fra stalde	210	195	§18
24	Knæk antibiotikaforbruget hos kalve og ungdyr	85	85	§18

Forskning og forsøg i alt

27.287 22.253

Formål 2: Sygdomsforebyggelse - SEGES Innovation

25	Overvågning for smitsomme kvægsygdomme	8.366	8.365	§27
----	--	-------	-------	-----

Sygdomsforebyggelse i alt

8.366 8.365

Tilskudsmodtager 2: Aarhus Universitet i alt	29.651	26.517	
---	---------------	---------------	--

Formål 1: Kvægforskning

26	Reduceret metanproduktion med optimeret mælkeproduktion	4.834	3.509	§18
27	Digitalisering og valide data til forskning og udvikling i kvægbruget	3.087	3.087	§18
28	Rødalger til reduktion af metan fra økologiske køer	2.398	1.892	§18
29	Hvorledes reducerer vi metan fra malkekøerne med foderfedt	2.316	2.316	§18
30	Vil metan-inhibitors medføre ændret indhold af vitamin B12	2.287	2.197	§18
31	Reducing Methane emissions i Danish Dairy Cattle	2.097	1.859	§18
32	Atypisk mælkefeber hos malkekøer	2.069	2.069	§18
33	Forbedrede genomiske værktøjer for krydsningskøer	1.504	1.081	§18
34	VANDKALV Hvad er kalves behov for væske under opstaldning	1.460	1.229	§18
35	Nitrat i mælk i forhold til fodermidler og sæson	953	953	§18
36	Høj kvælstofudnyttelse ved fasefodring med protein	817	817	§18
37	Optimerede muligheder for nødslagtning	590	586	§18

Forskning og forsøg i alt

24.412 21.595

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Supplerende oplysninger - Regnskab

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Specifika- tion af anvendt statsstøtte- regel
Formål 2: Grundforskning			
38 Mælkeproteiner som mineraltransportører og inflammation	1.455	1.138	\$18
39 Søgen efter kasein struktur	705	705	\$18
40 Ekstrudering af mejeriproteiner til nye anisotrope fødevarer	654	654	\$18
41 Sensorer til monitorering af vand og fedt i mejeriproduktion	603	603	\$18
42 Mælkeproteiners betydning for knoglesundhed(PROBONE)	592	592	\$18
43 Mestring af mikrodynamik i multiphase mejerimatricer	546	546	\$18
44 Membran overflade egenskabers effekt på MCI	460	460	\$18
45 Fokus på mælk til gravide og ammende vegetarer	224	224	\$18
Forskning og forsøg i alt	5.239	4.922	
Tilskudsmodtager 3: Mejeriforeningen i alt	15.135	13.935	
Formål 1: Afsætningsfremme			
46 Skolemælk - kommunikation til skoler og forældre	2.600	2.462	\$20
47 Skolemælk - børn og undervisningsaktiviteter	2.200	1.936	\$20
48 Forbrugerkommunikation	2.050	2.043	\$20
49 Ost & Ko - Magasinet Ostekultur	2.000	2.000	\$20
50 Mælk er for fremtiden (Sund og bæredygtig kost)	1.600	1.600	\$20
51 Mælk og mejeriprodukters betydning ... (Førskoleindsats)	1.500	1.235	\$20
52 Dialog med nationale og internationale fagmiljøer	1.200	909	\$20
53 Økodag 2025	900	789	\$20
54 Ostens Dag 2025	435	372	\$20
Afsætningsfremme i alt	14.485	13.346	
Formål 2: Medfinansiering under EU-programmer			
55 Mejeri en del af et bæredygtigt fødevarer system	650	589	EU-forordning 1831/2015
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	650	589	
Tilskudsmodtager 4: Landbrug & Fødevarer i alt	6.630	5.331	
Formål 1: Afsætningsfremme			
56 Åbent landbrug - hvor kommer mælken fra	1.515	1.506	\$20
57 Dyrevelfærds mærkekampagne - mejeri i fokus	700	699	\$20
58 Udvikling af afsætning til salgskanaler (øko/konventionel)	600	600	\$20
Afsætningsfremme i alt	2.815	2.805	
Formål 2: Sygdomsforebyggelse - Landbrug & Fødevarer			
59 Sammen mod Salmonella Dublin	2.900	1.611	\$27
60 Danish Transportstandard - Kvæg - Smittebesk. v. eksport	915	915	\$27
Sygdomsforebyggelse i alt	3.815	2.526	

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Supplerende oplysninger - Regnskab

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtte- regel
Tilskudsmodtager 5: Københavns Universitet i alt	5.382	5.329	
Formål 1: Grundforskning			
61 MFGMpre: Bovin mælkefedt membraner til præmature nyfødte	900	900	§18
62 Minimering af miljøpåvirkningen ved in-situ rengøring	597	597	§18
63 Yoghurt til maven og hjernen	547	547	§18
64 Indflydelse af mælkens mineraler på koagelets egenskaber	456	456	§18
65 Kvalitetsmodellering via genomiske analyser	254	254	§18
66 Specielle sundhedsforbedrende fedtsyrer i mælk	190	190	§18
Forskning og forsøg i alt	2.944	2.944	
Formål 2: Kvægforskning			
67 AVI for digital dermatitis resistente malkekøer	858	858	§18
68 Ny biologisk bekæmpelsesstrategi målrettet S. Dublin	695	686	§18
69 Epi-Flu: Beredskabsværktøjer til fugleinfluenza i kvæg	682	682	§18
70 Hvad gør E coli-yverbetændelser så tabsvoldende?	101	100	§18
71 Sundhed hos ammekøer og immunisering af kalve	102	59	§18
Forskning og forsøg i alt	2.438	2.385	
Tilskudsmodtager 6: Danmarks Tekniske Universitet i alt	3.443	2.418	
Formål 1: Grundforskning			
72 Biotilgængelighed fra mejeri og planteprodukter	1.300	321	§18
73 Metodik til at spore og løse mikrobielle problemer på mejerier	681	681	§18
74 Mejeriprodukters rolle i en sund og bæredygtig kost	594	594	§18
75 Sikre mejeriprodukter gennem mikrobielle synergier	552	552	§18
Forskning og forsøg i alt	3.127	2.148	
Formål 1: Afsætningsfremme			
76 Analyse af indtag og næringsstofbidrag fra mejeriprodukter	316	270	§20
Afsætningsfremme i alt	316	270	
Tilskudsmodtager 7: Innovationscenter for Økologisk landbrug i a	1.893	1.841	
Formål 1: Kvægforskning			
77 Styring af afgræsning ud fra kendt biomasse	800	776	§18
78 Goldkofodring i græsbaseerede systemer	750	722	§18
79 GrassRotate - Designing multispecies grassland	181	181	§18
80 Effekten af afgræsning på metanutledning i malkekvægproduktion	162	162	§18
Forskning og forsøg i alt	1.893	1.841	
Tilskudsmodtager 8: Mejeribrugets forskningsfond i alt	1.250	1.250	
Formål 1: Grundforskning			
81 Projektledelse og koordinering samt information	1.250	1.250	§18
Forskning og forsøg i alt	1.250	1.250	

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Supplerende oplysninger - Regnskab

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Specifika- tion af anvendt statsstøtte- regel
Tilskudsmodtager 9: Food Organisation Denmark i alt	658	658	
<i>Formål 1: Afsætningsfremme</i>			
82 Kål & Ko	658	658	§20
Afsætningsfremme i alt	658	658	
Tilskudsmodtager 10: Økologisk Landsforening i alt	650	650	
<i>Formål 1: Afsætningsfremme</i>			
83 Økodag 2025 Classic	650	650	§20
Afsætningsfremme i alt	650	650	
Formål i alt	100.345	88.547	

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Mælkeafgiftsfonden - Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

Beløb i 1000 kr.	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Regnskab 2024	Regnskab 2025
INDTÆGTER:					
Overført fra forrige år	6.512	5.772	7.646	10.095	18.739
Produktionsafgifter	45.144	45.319	62.150	65.422	66.209
Promillemidler	30.304	30.988	13.798	14.483	16.737
Særbevilling og anden indtægt	0	0	0	0	0
Renter	-225	-73	917	1.179	908
Tilbagebetaling af tilskud vedr. tidligere år	0	40	0	38	0
I. Indtægter i alt	81.735	82.046	84.511	91.217	102.593
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
Fremstødsforanstaltninger i alt	11.469	12.022	11.124	15.163	17.729
Forskning og udvikling i alt	51.239	49.907	53.318	47.828	59.338
Kvalitetsordninger i alt	0	0	0	0	0
Rådgivning i alt	1.954	677	105	70	0
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	0	0	0
Sygdomsforebyggelse i alt	6.420	6.295	6.295	7.098	10.891
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0	0	0
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	0	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	4.266	4.885	2.940	1.662	589
II. Udgifter til formål i alt	75.348	73.786	73.782	71.821	88.547
Fondsadministration					
Fondsadministration - Særpuljer	0	0	0	0	0
Revision	129	129	129	140	146
Advokatbistand	0	0	0	0	0
Effektvurdering	58	61	49	59	71
Ekstern projektvurdering	0	0	0	0	0
Øvrig godkendte administrationsudgifter	0	0	0	0	0
Bestyrelshonorar/befordringsgodtgørelse	428	424	456	458	458
Tab på debitorer	0	0	0	0	0
III. Administration i alt	615	614	634	657	675
IV. Udgifter i alt	75.963	74.400	74.416	72.478	89.222
Overførsel til næste år	5.772	7.646	10.095	18.739	13.371
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	7,60	10,28	13,57	25,86	14,99
Heraf disponeret	3.460	4.787	5.267	9.414	8.698

Årsregnskab 1. januar – 31. december 2025

Mælkeafgiftsfonden - Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

Beløb i 1000 kr.	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Regnskab 2024	Regnskab 2025
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Seges Innovation P/S	0	26.161	26.804	24.986	30.618
Aarhus Universitet	21.206	18.155	21.694	17.138	26.517
Mejeriforeningen	12.065	12.548	10.303	12.825	13.935
Landbrug & Fødevarer	2.070	2.269	1.849	3.265	5.331
Københavns Universitet	7.568	6.926	6.430	6.225	5.329
Danmarks Tekniske Universitet	2.300	2.366	856	703	2.418
Innovationscenter for Økologisk Landbrug	613	474	1.140	1.250	1.841
Mejeribrugets ForskningsFond	1.250	1.250	1.250	1.290	1.250
Food Organisation Denmark	0	400	550	631	658
Økologisk Landsforening	1.566	1.593	1.362	2.609	650
H:S Bispebjerg Hospital	356	1.644	1.000	899	0
Statens Serumsinstitut	0	0	544	0	0
Landbrug & Fødevarer, SEGES	25.924	0	0	0	0
Den Danske Dyrelægeforening	271	0	0	0	0
Trine Fredslund	125	0	0	0	0
Roskilde Dyrskue	34	0	0	0	0
V. I alt	75.348	73.786	73.782	71.821	88.547

Noter til supplerende oplysninger – regnskab 2025

1. SEGES Innovation: Kvælstofeffektiv mælkeproduktion

Projektet har til formål at bidrage til landbrugets mål om klimaneutralitet i 2050 ved at udvikle og teste metoder til at opsamle og på sigt håndtere metan fra kvægstalde. Projektets mål er at kunne anviser løsninger på indretning af stalde samt miljøteknologier, der kan opsamle og på sigt håndtere væsentlige mængder af metan.

Projektets resultater og effekter:

I 2025 er der hovedsageligt arbejdet med arbejdsplanke 1a og 1b. Arbejdsplanke 1a, omfatter forsøg med reduceret råproteinconcentration i foderet gennemført i praksisbesætninger. Arbejdsplanke 1b, hvor der arbejdes med at finde biomarkører i køernes urin og gødning, som kan bruges til at vurdere den enkelte køs evne til at håndtere reduceret proteinconcentration.

2. SEGES Innovation: Videreudvikling af metanhus til opsamling af metan i kvægstalde

Formålet er at forbedre fremtidens mælkeproduktion, så den er mere lønsom for kvægbrugeren, afsætter et mindre klimaaftryk samtidig med, at køerne har et længere og bedre liv. Det stiller krav til fremtidens malkeko, og udviklingen af redskaberne på avlsområdet er grundlaget for, at den kan levere på alle parametre.

Projektets resultater og effekter:

Der er udarbejdet tegningsmateriale på et metanhus til foderbordet, som bliver med hydraulisk åbning, hvilket er medvirkende til at gøre det funktionelt i en almindelig arbejdsplanke. Derudover skal lukkemekanismen sikre at selve metanhuset forbliver tæt og derved sikres nøjagtige målinger af metan. Desuden er der opnået viden om dimensionering af ventilationen, således der sikres et ens sug i metanhuset med en lille luftmængde. Herudover er der opnået viden om forskellige teknologier, som er under udvikling eller har et potentiale til at reducere metan i luften. • Luftrensningfilter: Biofilter der består af leca-materiale, som podes med udvalgte mikroorganismer. Anvendes fx på biogasanlæg, slagteri m.fl. • Fakkelaftænding: Aftænding af gas i udsug fra kilde med høj metan koncentration. • MEPS (Methane Eradication Photochemical System): Fotokemisk system der bruger salt, vand og elektricitet til at generere klor på stedet, hvilket kombineret med UV-lys udrydder lavkoncentreret metan i et lukket system.

3. SEGES Innovation: Måltrettet kimtalsindsats

Projektets formål er at måltrette håndteringen af kimtalsproblemer og forebygge nye kimtalsproblemer på besætningsniveau. Desuden at måltrette håndteringen af mælk på mejerierne, så både spild af mælk, unødvendig efterbehandling af mælk og unødvendig reduktion af mælkeprisen undgås.

Projektets resultater og effekter:

Kimtalsprojektet har i 2025 samlet viden fra ydelseskontrollen, litteraturen og udenlandske forskningsgrupper. Derudover fik projektet i sidste halvdel af 2025 adgang til data fra et andet MAF-SEGES-projekt; "Sikker diagnostik i B-streptokokbesætninger", som flere deltagere i kimtalsprojektet også indgår i. Dette naboprojekt viser, at besætninger med kimtalsproblemer har mange kimtalskøer – ikke få, som hidtil antaget. Også hvis køerne ikke er B-streptokoksmittede. Naboprojektet viser også, at man ikke kan anvende celletallet til at udpege kimtalsdyrene. Derfor har vi i kimtalsprojektets arbejdsplanke 1 brugt sidste halvdel af 2025 på at tilpasse vores model for, hvilke køer vi skal udtage prøver fra. For det er afgørende, at den stikprøve der blive udtaget i en besætning med kimtalsproblemer reelt fanger de relevante køer.

4. SEGES Innovation: Ammoniakreducerende tiltag på gulve i kvægstalde

Projektets formål er at teste og dokumentere teknologi, som kan give kvægproducenter flere muligheder for at opnå miljøgodkendelse ved udvidelse og etablering, samt give mulighed for at opnå reduktionsgrader, som er højere end de i dag godkendte 33%, der kan opnås ved gylleforbrug.

Projektets resultater og effekter:

Robotten Lely Discovery 120 Collector, som kan sprede vand, er den mest udbredte robot af sin slags til brug i stalde. En gennemgang af kundelisten fra Lely Nordic A/S førte imidlertid ikke til identificering af en egnet stald til afprøvning. Alternativt blev muligheden for at leje robotten fra Lely undersøgt, men denne mulighed blev afvist af Lely Nordic. Anvendelsen af Lely Collector vil

desuden kræve yderligere investeringer, herunder etablering af en additivopløsningstank til automatisk påfyldning af robotten samt tilpasning af dens spredningshastighed. Vi har også været i kontakt med LJM, som udelukkende producerer skrubesystemer. De har dog endnu ikke udviklet en skraber, der kan sprede vand. Der har været en del usikkerhed omkring, hvad der præcist defineres som fast gulv. Flere stalde, som oprindeligt blev anset at have fast gulv, viste sig i stedet at have drænet fast gulv, selvom drænet ikke fungerer optimalt. Denne forvirring har gjort det sværere at identificere de rette teststalde. Vi undersøgte teknologimulighederne for spredning af additivopløsning på gulvet i kvægstalde i arbejdsplan 2. Så vidt vi ved, findes der i øjeblikket ingen tilgængelig automatiseret teknologi, der kan sikre spredning af additivopløsning efter hver skrabning flere gange dagligt.

5. SEGES Innovation: Færdigudvikling af Single-step modeller til gavn for dyrevelfærd, bæredygtighed og produktionsøkonomi

Formålet er at gøre mælkeproduktionen mere lønsom og konkurrencedygtig samt at forbedre de egenskaber hos malkekoen, der gør mælkeproduktionen mere bæredygtig og ressourceeffektiv. Udvikling af redskaber, som kan øge det avlsmæssige niveau, er fundamentet for at kunne levere på disse områder.

Projektets resultater og effekter:

I arbejdsplan 1 har kvægbrugere og -avlorganisationer fået et bedre beslutningsgrundlag for at kunne udvælge fremtidige insemineringstyre med bedre frugtbarhed. Kvægbrugere har samtidig fået et bedre beslutningsgrundlag, for at kunne udvælge fremtidige hundyr til deres produktion. Det er sket gennem mere præcise avlsværdital for frugtbarhed og dermed også et mere præcist NTM, hvor frugtbarhed har en stor vægt. For kælvningsegenskaberne og ungdyroverlevelse er basissoftwaren til beregning af single-step udviklet. I arbejdsplan 2 er der lavet informationsmateriale omkring single-step-modellen for frugtbarhed.

6. SEGES Innovation: Kvægbrugets innovations- og implementeringsplatform

Formålet er at opbygge et stærkere biologisk grundlag for anvendelse af mineraler til malkekøer og kalve. Hypotesen er at den kraftige overforsyning af mineraler, der praktiseres i en stor andel af landets malkekvægsbesætninger, bidrager til forekomst af midtlaktationsmælkefeber og overforsyning med selen.

Projektets resultater og effekter:

Ny viden om malkekøers calcium-status over døgnet. Ny viden om hvordan foderkridt påvirker malkekøer. Baggrundsviden omkring regulering af calciumstofskiftet, der er vigtig for udredning af fysiologien i midtlaktationsmælkefeber.

7. SEGES Innovation: Selektiv goldning med ansvarligt antibiotikaforbrug

Projektet har til formål at reducere forbruget af antibiotika til goldning med 50-75 % samtidig med, at køer kureret i goldperioden fastholdes.

Projektets resultater og effekter:

Projektet har i 2024 sikret: Sammenfatning af grundviden om goldbehandling til brug for senere formidling til landmænd og dyrlæger (KU) Overblik over hvilke bakterier, der, trods goldbehandling, fortsat er inficerede ved kælvning og denne viden er blevet indarbejdet i litteraturstudiet (SEGES) Leverancer: Projektnotat om udkast til reviewartikel om goldbehandling samt om artikel om resultater af påbegyndt analyse (KU) Projektnotat om datamanagement og udpegning af kirtler med behandlingssvigt (SEGES) Præsentation af foreløbige resultater på 6th Seminar, Nordic Mastitis Research Network, Ås, Norge, 23. september, 2024: 'Cure rates during dry period with or without antibiotic treatment at dry off' (KU).

8. SEGES Innovation: Risikostyring af sundhed i store besætninger

Projektets formål er at nedsætte risikoen for introduktion af smitsomme sygdomme, samt hurtigere inddæmning og sanering ved eksisterende smitte på store kvægbesætninger.

Projektets resultater og effekter:

I arbejdsplan 1 er der opnået væsentlige erfaringer med at samle landmandens centrale rådgivere tidligt i byggeprocessen. Disse erfaringer – sammen med den viden, der er opnået tidligere i

projektet – danner grundlag for udviklingen af en praktisk guide, der viser, hvordan smittebeskyttelse og logistik kan integreres allerede i de indledende faser af byggeriet. I arbejdsplan 2 er der indsamlet ny og vigtig viden om indkøb af dyr og handelsmønstre. Den hidtidige antagelse har været, at indkøb primært sker i forbindelse med besætningsudvidelser. Undersøgelsen nuancerer dette billede og viser, at indkøb sker under flere forskellige omstændigheder. Denne indsigt er afgørende for at kunne målrette anbefalinger om indkøb til de rette målgrupper og dermed styrke formidlingen af smitteforebyggende tiltag.

9. SEGES Innovation: Lugtemission fra malkekvægstalde

Formålet med projektet er at fastsætte forskellen på lugtemissionen imellem malkekvægstalde med fast drænet gulv med hyppig skrabning og malkekvægstalde med spalter og ringkanal. Resultatet fra afprøvningen skal anvendes i en ansøgning til Miljøstyrelsens teknologiliste eller som nyt normtal i Miljøgodkendelsesbekendtgørelsen. Således vil de kvægproducenter, der ønsker at udvide eller etablere en malkekvægstald, kunne anvende et forventeligt lavere lugtemissionstal, hvis de bygger stalde med fast drænet gulv med hyppig skrabning.

Projektets resultater og effekter:

Der er gennemført og afsluttet lugtmålinger i 2 stalde med spaltegulv og ringkanal, og opstartet i en tredje stald med fast gulv med skrab, hvor der er gennemført 2 ud af 6 målekampanjer. De resterende 4 målekampanjer gennemføres sommer 2026.

10. SEGES Innovation: Sikker diagnostik af B-streptokokbesætninger

Projektet har til formål at katalysere og motivere landmænd til at sanere for B-streptokokker ved at stille de rigtige værktøjer til rådighed. Historisk har vi kun overvåget, men pga. den kraftige stigning i smitte skal vi have en plan for besætnings-specifik sanering til landmænd, der tager udfordringen op. Dette gøres blandt andet ved at give landmanden et værktøj i hånden, så han kan løse den udfordring, det er at sanere for B-streptokokker, hvis hans besætning bliver eller allerede er inficeret.

Projektets resultater og effekter:

Der er i projektet udviklet et rådgivningsværktøj, som stilles til rådighed for landmand og dyrlæge i forbindelse med sanering for b-streptokokker. Der ligger dermed en skabelon baseret på data og erfaring – som sikrer, at beslutningsgrundlag for håndtering, hviler på nogle faglige forudsætninger. I forhold til ny viden er der udpeget de vigtigste risikofaktorer for at have en smittet besætning, samt hvilke parameter landmanden skal være opmærksom på for at holde smitte ud. Yderligere er der indledningsvis undersøgt enkeltkøer for infektion og deres efterfølgende kintal, for indledningsvis at afdække, hvordan man kan identificere køer som bidrager til kintallet som enkeltkøer. I forhold til at afdække muligheden for at kæde Ct værdi på tankmælk med antallet af smittede køer i besætningen sammen, er analyserne i gang, men indledningsvis er det usikkert, om det er muligt.

11. SEGES Innovation: Bedre dyrevelfærd og produktion med ny teknologi

Formålet er at forbedre dyrevelfærd, produktion og holdbarhed hos malkekøer gennem udvikling af nye velfærdsindikatorer. Disse baseres på data fra malke- og visionsudstyr, som giver mulighed for en objektiv, løbende vurdering af dyrevelfærd, samtidig med at dyrevelfærdsindikatorerne også bidrager til et højt pasningsniveau.

Projektets resultater og effekter:

Med udgangspunkt i at kunne forbedre dyrevelfærd, produktion og holdbarhed hos malkekøer gennem udvikling af nye velfærdsindikatorer er der udført en række opgaver og opnået delresultater. Der er leveret definitioner og metode til at beregne perturbationer på daglige mælkemålinger til brug til velfærdsvurdering af den enkelte ko. Der er opsat endnu en stor kamerainstallation i en stald med 12 kameraer, så vi nu har videooptagelser fra forskellige staldtyper og både konventionelt og økologisk produktionssystem. Der er annoteret data fra denne installation, ligesom der er annoteret data fra de andre 2 installationer, som beskriver køernes placering og aktivitet, så arbejdet med at udvikle AI-modeller er opstartet. Der er formidlet artikler, podcast og videoer om projektets aktiviteter og formål ud til landmænd.

12. SEGES Innovation: Måling og reduktion af metan i praksis

Projektets formål er at styrke dansk mælkeproduktions position i forhold til metan-udfordringen ved at være "first mover" på nye foderadditiver, fodermidler og fodringsstrategier gennem hurtig og smidig implementering i praksis.

Projektets resultater og effekter:

I 2025 er metan måleudstyr opsat, nedtaget og flyttet rundt mellem værtsbedrifter. Periodevis har der været tekniske udfordringer, som er blevet løst efter dialog og nye dele fra producenten af GreenFeed. Der er indsamlet mange tusinde gas-målinger (CO₂, H₂, CH₄) i 2025. Metan og CO₂ er målt med Greenfeed og Sniffer-udstyr i samme besætning i 2025. En sammenligning af målemetoderne viser, at de i nogle perioder giver ens resultater, mens der i andre perioder ses forskelle mellem udstyrene. Derudover er der arbejdet med at udbygge og automatisere den statistiske behandling af de mange metan-, brint- og CO₂-data, som indsamles via GreenFeed-udstyret. Formålet er at sikre en mere effektiv, systematisk og reproducerbar analyse af de store data-mængder.

13. SEGES Innovation: Råfedt og fedtsyrer er ikke et "fedt"

Projektets formål er at skabe et nyt forbedret analytisk fundament for optimering af fedt i foderrationer til kvæg.

Projektets resultater og effekter:

Pilotundersøgelsen viste god sammenhæng i indhold af råfedt og fedtsyresammensætning mellem laboratorier på basis af EU-metoden (EC 152/2009). Der var derimod stor forskel i indhold af råfedt mellem metoder, hvor HCl-Bligh & Dyer metoden som forventet gav højere indhold af råfedt end EU-metoden, og forskellen var stigende med stigende indhold af råfedt. Tilsvarende gav HCl-Bligh & Dyer metoden højere indhold af fedtsyrer, hvilket var særligt udtalt for majsensilage. Undersøgelsen tyder derfor stærkt på, at EU-metoden underestimerer indholdet af råfedt særligt i majsensilage i forhold til HCl-Bligh & Dyer metoden. Resultaterne blev præsenteret på Fodringsdag den 10. september 2024 og i magasinet Kvæg, LandbrugsMedierne. Rapport, der beskriver metoder til bestemmelse af råfedt og fedtsyrer i grovfoder og fuldfoder er under udarbejdelse.

14. SEGES Innovation: Bedre klovregistrering med kunstig intelligens

Formålet er at forbedre klovsundheden via mere valide og automatiske klovregistreringer ved brug af kamera og kunstig intelligens. I Danmark foretages der årligt mere end 700.000 manuelle registreringer af klovbeskæringer af malkekøer men der er stor variation i kvaliteten af registreringerne og den manuelle registrering tager tid. Mere valide og ensartede klovregistreringer vil give landmanden et mere validt indblik i klovsundheden i egen besætning, og dermed bedre mulighed for at målrette forebyggende tiltag, og mere sikker avl for bedre klovsundhed.

Projektets resultater og effekter:

Det samlede resultat af projektet vil være en prototype på en kameraløsning, der automatisk kan registrere ko-nummeret på en ko i en klovbeskæringsboks, klovbeskæring, klovlidelser og klovbehandlinger. Resultatet for 2025 er: En serie af algoritmer (kunstig intelligens), der kan genkende mindst 95 % af klovbeskæringerne samt en række af klovlidelserne inklusive lokalisation på ben-niveau. Leverancer i 2025 er: Projektnotat med beskrivelse af status for projektet, ovenstående resultater samt definerer resterende aktiviteter - Leverancer vedr. formidling: - Halthed, klovlidelser og kunstig intelligens. Indlæg for KoViden (ca. 40 kvægrådgivere og dyrlæger), 11-03-2025. Formål: At formidle om projektet og hvordan automatiske klovregistreringer kan anvendes til forbedring af klovsundheden. - Klovregistreringer i DMS og AI klovregistrering. Indlæg for klovbeskærernes sommermøde, 23-05 2025. Formål: At formidle om projektet og hvordan automatiske klovregistreringer kan blive en naturlig del af klovbeskærernes hverdag. Using camera technology to record claw lesions. Indlæg på møde i Nordic Lameness Research Group, 04-06-2025. Formål: At formidle om projektet med henblik på sparring med videnskabelige kollegaer. - AI opdager klovsygdomme via video. Artikel på Landbrugsinfo, 08-08-2025. Formål: At formidle om projektet til landmænd og hvordan automatiske klovregistreringer kan anvendes til at forbedre klovsundheden. - AI opdager klovsygdomme via video. Opslag på LinkedIn, 10-09-2025. Formål: At formidle om projektet til landmænd og andre interessenter, herunder hvordan automatiske klovregistreringer kan anvendes til at forbedre klovsundheden. - Kamerateknologi til klovregistrering - i et

praktisk setup. Et dansk og tre engelske indlæg og workshop på KVK Internationale Klovbeskæringskonference, 10-10-2025. Formål: At formidle om projektet til klovbeskærere og herunder i en workshop at drøfte muligheder og begrænsninger for automatiske klovregistreringer.

15. SEGES Innovation: Metaudledning fra græssende malkekøer

Formålet er at kvantificere metanudledningen fra græssende malkekøer på både ko- og besætningsniveau for at fastlægge et bedre grundlag for klimaberegninger, nationale opgørelser og evt. CO₂-afgift.

Projektets resultater og effekter:

MetGraz projektet medfører et langt bedre data- og vidensgrundlag for hvor meget økologiske køer udleder af metan og hvilken effekt afgræsning har på udledningen af metan. De foreløbige resultater fra AP3 viser, at køernes metan udskillelse reduceres i den første del af afgræsnings-sæsonen med op til 20%, men stiger hen over sommeren og er højest lige efter indbinding. Samlet set viser de foreløbige resultater, at metan fra fordøjelsen reduceres med op til 5% på årlig basis, når køerne er på græs i forhold til at fodre dem med en typisk økologisk fuldfoderration.

16. SEGES Innovation: Nyt håb for spaltegulvstalde

Formålet med projektet er at teste teknologier til behandling af gylle i sengebåsestalde med spaltegulv og rundskyl. Målet er at reducere miljø-, - og klimagas-emissionerne fra gyllen oplagret i stalden, så eksisterende sengebåsestalde med spaltegulv kan fortsætte produktionen og samtidig efterkomme stigende miljø- og klimakrav, hvor der ligeledes tages hensyn til dyr og menneskers sundhed samt staldenes levetid. Projektets resultat kan desuden medvirke til, at det bliver muligt at opføre nye stalde med spaltegulv og rundskyl.

Projektets resultater og effekter:

Projektet befinder sig i det første år af den treårige projektperiode. Vi har i år udarbejdet et inspirationskatalog med konkrete forslag til, hvordan eksisterende kvægstalde med spaltegulve kan ombygges til lavemissionsstalde med drænet fast gulv. I laboratorieforsøg har vi identificeret to lovende additiver til gyllebehandling: Eminex og GasAbate. Over en 13-dages periode reducerede Eminex metanemissionerne med 92,6 %, mens GasAbate opnåede en reduktion på 79,4 % sammenlignet med kontrol. Ingen af de to additiver havde en markant målbar effekt på ammoniakemissionerne inden for forsøgsperioden. Valget af additiv til staldforsøgene i 2026 (AP2) vil blive truffet i starten af 2026 og baserer sig på en samlet vurdering af effekt, pris, implementerbarhed, gyllekvalitet og eventuelle sideeffekter. AP3, der omhandler test af gyllehåndteringsmetoder, er også planlagt til opstart i 2026. Vi har præsenteret projektet på møder og webinarer, samt formidlet resultater og erfaringer gennem flere artikler i bl.a. LandbrugsAvisen, Magasinet Kvæg, KvægNyt og på artikeldatabasen LandbrugsInfo.dk.

17. SEGES Innovation: Ny viden – Bedre smittebeskyttelse

Formålet med projektet er at forbedre smittebeskyttelsen på danske kvægbedrifter for derigennem at kunne eliminere eller reducere forekomsten af smitsomme kvægsygdomme som bl.a. Salmonella Dublin. Projektet vil belyse to meget centrale områder inden for smittebeskyttelse, hvor der indtil nu er meget lidt evidensbaseret viden under danske forhold.

Projektets resultater og effekter:

Der er blevet undersøgt svaber- og gødningsprøver fra flere hundrede stære. Alle prøverne blev udtaget med samme metode og materialer, hvilket øger sandsynligheden for at finde Salmonella-bakterier. Alle prøverne viste negative resultater, og der blev ikke påvist Salmonella i nogen af dem. Laboratoriet anvendte MALDITOF på nogle prøver, hvis der var tvivl om tilstedeværelsen af salmonellabakterier. En undersøgelse af denne størrelse er aldrig tidligere blevet udført under danske forhold. En videnskabelig artikel om resultaterne vil blive udgivet i 2025, hvorfor vi ikke kan gå i detaljer nu. Dækforsøgene er endnu ikke analyseret, og resultaterne fra den sidste undersøgelse er ikke tilgængelige på nuværende tidspunkt. Resultaterne fra disse undersøgelser vil blive offentliggjort efter analyse i 2025. Interview af chauffører samt observationer gjort under afhentning/udlevering af slagtedyr samt tyrekalve afslørede, at mange besætninger har store huller i deres smittebeskyttelse på dette punkt. I ca. halvdelen af de besøgte malkekvægsbesætninger sker læsning fra en portåbning/dør indtil stalden og halvdelen af gangene går chaufføren ind i staldområdet for at hjælpe til med indfangning og læsningen.

18. SEGES Innovation: Foder og fødevarer sikkerhed

Projektets formål er at medvirke til at sikre, at dansk kvæg fodres med sunde og sikre fodermidler, der skaber basis for sunde og sikre mælke- og kødprodukter samt høj produktivitet og dyresundhed.

Projektets resultater og effekter:

Overvågningen af kvægfoderblandinger og råvaremix viste, at der generelt er fundet god overensstemmelse mellem deklarationer og kemisk sammensætning. Den største afvigelse var for indhold af FE og råfedt, hvor 9 procent af prøverne dumpede på underindhold med en gennemsnitlig afvigelse på henholdsvis +0,1 FE pr. 100 kg og -0,2 procentpoint i råfedt. Der blev kun fundet ét enkelt tilfælde af aflatoxin i tankmælk over detektionsgrænsen, hvilket viser, at overvågningen og branchesamarbejdet fungerer effektivt. Testen af magnetløsninger i Trioletblandere viser, at knivplademagneter med en kraftig vinkelret magnetløsning fanger flere fremmedlegemer end de standardløsninger der er i Triolet-blandere. De første analyser med den udviklede kamerateknik til at overvåge flow af foder over magneterne i fuldfoderblandere har ført til, at der planlægges en justering af vinklen på magneten i blanderen for at se, om effektiviteten af magnetløsningen kan øges yderligere. Der er udarbejdet tre rapporter om resultaterne fra projektet.

19. SEGES Innovation: Systematisk sygdomsforebyggelse i kalveopdrættet

Projektets formål er at bidrage til reduktion af kalvedødelighed og medicinforbrug til kalve ved systematisk indarbejdning af en række konkrete sundhedsfremmende tiltag i kalveopdrættet.

Projektets resultater og effekter:

I projektets AP1 er arbejdet intenst på implementering af et system til overvågning og fejlfinding ift. immunisering af spædekcalve. Denne indsats vil blive videreført og intensiveret i 2025. I forhold til AP3 arbejdes fortsat på udvikling af en god model for praktisk anvendelse af ultralydsscanning til forbedring af kalvesundheden. Når en endelig model er fundet, vil indsatsen blive koncentreret omkring implementering af modellen i praksis til reduktion af forekomsten og skadevirkningen af luftvejsinfektioner. I projektet har der været følgende leverancer: 6 artikler i nyhedsbreve og landbrugsmedier omhandlende immunisering af småkalve henholdsvis anvendelse af ultralydsscanning til diagnostik af tidlige lungebetændelser. 2 Facebook-opslag 7 præsentationer / formidlingsaktiviteter ved møder (2 præsentationer ved Kalvens Dag moptimering af immunisering og systematisk sygdomsforebyggelse, demonstrationer og indlæg ved 2 ved møder for slagtekalveproducenter, 3 indlæg ved 'Kalvedage' for mælkeproducenter).

20. SEGES Innovation: Fremtidens kælvningsafdeling

Projektets formål er at bidrage til bedre indretninger af fremtidens kælvningsafdelinger, der udover at tilgodese koens og kalvens adfærdsmæssige behov i henhold til de nye lovkrav, også imødekommer landmandens ønsker om smittebeskyttelse, fleksibilitet og arbejdsforhold.

Projektets resultater og effekter:

Der er opnået vigtig viden om landmænds erfaringer og prioriteringer, når det gælder brugen af deres kælvningsafdeling. Desuden har det givet en indsigt i, hvilke ønsker og behov landmanden har til fremtidens kælvningsafdeling. Kombineret med den viden, der er samlet omkring koens adfærdsmæssige behov samt ønsket om at styrke smittebeskyttelsen og arbejdssikkerheden, er det et stærkt fundament at arbejde videre med i forhold til at indrette funktionelle kælvningsafdelinger.

21. SEGES Innovation: Nyt emissionstal for lugt

Formålet med projektet er at udarbejde en model til at beregne et lugttal baseret på kemiske målinger, som kan anvendes ved fremtidig fastsættelse af standardlugttal fra nye staldsystemer. Desuden er formålet at fastsætte en geneafstand til naboer, baseret på de kemiske lugtstoffer, der har betydning for lugt hos naboer.

Projektets resultater og effekter:

Litteraturgennemgang og opbygning af database med lugtdata fra tidligere afprøvninger Der er skrevet et notat med historisk gennemgang af litteratur, for at understøtte kontekst af den nuværende lovgivning. Notatet indeholder også en gennemgang over de forsøg, der er lavet på at undersøge sammenhæng mellem kemiske målinger og lugttal. Data fra afprøvninger gennemført på gris og kvæg i SEGES Innovation fra 2010 til 2025 er indsamlet i en database, i et struktureret

format. Den indeholder strukturerede data fra afprøvninger på grise og kvæg, hvilket gør det muligt at analysere og sammenligne lugtemissioner på tværs af forskellige staldsystemer. Formatet er valgt, så data kan integreres med andre institutioners målinger, og metadata som stalddtype, dyreart og ventilationsforhold. Det betyder, at databasen ikke kun understøtter den aktuelle modeludvikling, men også fremtidige analyser og beslutningsstøtteværktøjer, der kan bruges i miljøregulering og rådgivning.

22. SEGES Innovation: Genetisk reduktion af metanudledningen hos malkekøer

Projektets formål er at sikre et højt veterinært stade i Danmark, der giver basis for god dyrevelfærd, fødevaresikkerhed og kvægbrugets økonomi.

Projektets resultater og effekter:

Arbejdet med at rense data uden at miste værdifuld information er fortsat i Q1. Gennem dette arbejde er der opnået kendskab til udfordringer med registreringer af metanudledning på besøgsniveau. Denne viden er forudsætningen for arbejdet med at udvikle en automatiseret algoritme. Med de store mængder data der genereres i projektet, er en automatisering helt grundlæggende. Gennem samarbejdet med Aarhus Universitet er der opnået viden om arvbaheder for forskellige mål for metanudledning (metankoncentration og ration mellem metan- og CO₂-koncentration). Dette er en forudsætning for at kunne vælge den egenskab, som giver den største avlsmæssige effekt i praksis.

23. SEGES Innovation: Bestemmelse af emission og spredning af lugt fra stalde

Dette projekt vil tilvejebringe data og viden, som kan bidrage til at sikre en videnskabeligt redelig behandling af ansøgninger om etablering og udvidelse af kvægejendomme, så nødvendige strukturtilpasninger i branchen ikke bremses af usaglige data eller beregningsmetoder. Projektet planlægges over en toårig periode.

Projektets resultater og effekter:

Projektet har bidraget med nye data om lugtudbredelse og emissioner fra kvægstalde, herunder præcise målinger ved brug af PTR-MS og olfaktometriske metoder. Resultaterne inkluderer en bedre forståelse af lugtstoffers spredning og transformation over afstand samt deres variation mellem forskellige stalddtyper. Projektet har dokumenteret forskelle i emissioner fra naturligt og mekanisk ventilerede stalde og udfordret antagelsen om lugt som en inert gas. De opnåede data har skabt grundlag for dialog om forbedring af eksisterende beregningsmodeller. Leverancer: Forsøgsprotokol der beskriver dataindsamling i 2024

24. SEGES Innovation: Knæk antibiotikaforbruget hos kalve og ungdyr

Formålet er at opnå en reduktion i det høje antibiotikaforbrug til kalve og ungdyr, uden at dette får negative konsekvenser for dyrenes sundhed, og samtidig bidrage til kampen mod udvikling af resistente bakterier.

Projektets resultater og effekter:

Med henblik på at hjælpe landmænd og dyrlæger til reduktion af antibiotikaforbruget er der i projektet udarbejdet en lang række artikler, der er offentliggjort i diverse landbrugsmedier, nyhedsbreve og på sociale medier. Der er udarbejdet en lille 'Pixibog' der skal hjælpe slagtekalveproducenter til et styrket samarbejde om forbedring af kalvesundheden. På Kvæggkongressen 2024 fik vi også sat reduktion af antibiotikaforbruget på dagsordenen med indlægget: 'Udfordringer og muligheder i slagtekalveproduktionen'. I løbet af året er afholdt to workshops for landbrugsskoleelever med praktiske øvelser, der har sat fokus på udfordringerne med antibiotikaforbruget og har bibragt eleverne viden om optimering af kalvepasningen med henblik på forbedring af sundhed og dermed reduceret behov for sygdomsbehandling med antibiotika. Der er gennemført en kalvedag, primært for udenlandske medarbejdere med godt 30 deltagere. Her er der taget udgangspunkt i mange af de samme elementer, som er brugt til landbrugsskoleeleverne.

25. SEGES Innovation: Overvågning af smitsomme kvægsygdomme

Projektets formål er at sikre et højt veterinært stade i Danmark, der giver basis for god dyrevelfærd, fødevaresikkerhed og samfundsøkonomi. Projektets formål støtter op om Mælkeafgiftsfondens strategiske indsatsområde: Forebyggelse, overvågning og bekæmpelse af smitsomme kvægsygdomme.

Projektets resultater og effekter:

Danmark har fortsat fri status for BVD og IBR i henhold til EU-reglerne. Men der er pt. mindst en besætning, hvor BVD-virus er konstateret. Hvis flere besætninger konstateres smittet med BVD er Danmarks frie status for denne sygdom i fare. Besætningerne er fundet på baggrund af reaktioner i den nationale overvågning for BVD. • Forekomsten af Salmonella Dublin er ultimo 2025 3,2 % for ikke-mælkeleverende besætninger og derved nogenlunde den samme som de foregående år (2024 2,8 % og 2023 2,4 %) • Forekomsten af Salmonella Dublin er ultimo 2025 14,5 % for mælkeleverende besætninger. Sammenlignet med samme tidspunkt sidste år er det en stigning. Forekomsten har tidligere været lavere (2024 12,7 % og 2023 11,1 %). • Udvikling af IT-værktøjer og administrationsprogram, der skal lette det daglige arbejde, samt sikre at administrationen af overvågningsprogrammerne er tidssvarende med hensyn til dokumentation og datasikkerhed. • I 2025 blev der ved b streptokok overvågning i foråret fundet 8,8 % positive besætninger og efterfølgende i efteråret 7,7 %. Koordineret med projektet "Sikker diagnostik i B-streptokokbesætninger" er der i 2025 undersøgt og analyseret, hvor sikre tankmælksprøver er til at udpege positive besætninger. Konklusionen er, at mælkemængden ikke har en indvirkning på testens følsomhed. • Opretholdelse af et højt veterinært stade indenfor dansk kvægbrug, herunder viderformidle faglig ekspertise, øvelser, risikovurdering og kompetenceudvikling.

26. Aarhus Universitet: Reduceret metanproduktion med optimeret mælkeproduktion

Projektets overordnede formål er at anviser strategier til reduktion af metanemissionen fra malkekøer med 50%, så vi kan fastholde en betydelig mælkeproduktion i Danmark.

Projektets resultater og effekter:

Fodringsforsøget med forskellige grovfoderkoncentrationer viste, at en to ugers tilvænningsperiode efter foderskift ikke er tilstrækkelig til at stabilisere vommens mikrobiom på metagenomisk niveau. Vommens mikrobielle sammensætning og metaboliske aktivitet varierer desuden over døgnet, med de største ændringer umiddelbart efter morgenfodring, mens prøver udtaget 2–5 timer efter fodring viste relativt ensartede taksonomiske profiler. Resultater understreger, at prøver til vom mikrobiom undersøgelser bør udtages på samme tidspunkt af døgnet, og at tilvænningsperioden efter foderskift bør være længere end to uger for at opnå en pålidelig og sammenlignelig karakterisering af fodrereffekter på vommens mikrobiom. Der er identificeret 185 klart adskilte mikrobielle genomer i vommen, heraf 11 som hidtil har været ukendte. Analyserne bekræftede at 3-NOP effektivt undertrykker de metanproducerende mikrober og ændrer den mikrobielle aktivitet. Blandt alternative metanforbrugende metoder var akrylsyre den mest potente til at om dirigere brint til produkter, der har værdi for kørerne, som f.eks. flygtige fedtsyrer. Foreløbige resultaterne viser, at den genetiske variation reduceres kraftigt når kørerne får Bovaer. Køernes avlsværdi var forskellig for kontrol sammenlignet med både Bovaer og nitratbehandlingerne. Avlsværdi beregnet for Bovaer og nitrat behandlinger gav ingen forskelle i rangering. Pilotresultater fra simuleringer med SimHerd modellen viser at metanreducerende foderadditiv i alle fodergrupper (antaget -30% effekt) reducerede metan intensitet fra 17.82 til 13.29 g/kg ECM (25.4%), mens tildeling kun til førstekalvskøer med høj daglig mælkeydelse og mindst indtil 24 uger efterkælving gav 4.2% reduktion i metan-intensitet.

27. Aarhus Universitet: Digitalisering og valide data til forskning og udvikling i kvægbruget

Formålet er at sikre kontinuerte og valide datasæt på Danmarks Kvægforskningscenter (DKC) til at sikre en fortsat digital udvikling for forsknings- og udviklingsopgaver, der bliver gennemført på DKC og på konventionelle gårde. 1. At samle forskningsdata fra særligt intensive forskningsopgaver, med mulighed for større sammenhænge. 2. At vise DKC som et "State of the art" omkring værdien og brugen af kvalitet i data i et moderne kvægbrug, for at andre kan blive inspireret til at se mulighederne i brugen af data. 3. At resultater og viden kommer ud til erhvervet og andre relevante i samfundet.

Projektets resultater og effekter:

Yderligere udvikling på datafangst, datalagring og datafletning på både forskningsnært- og standard udstyr. Dette gælder både malkeanlæggene, foder- og vandoptagelsesregistreringer, samt "Green Feed" målinger i græsmarksforsøgene. I 2025 har der været særlig fokus på målesikkerhed på malkeudstyr. - Udviklet og implementeret et online registreringssystem til manuelle observationer. - Arbejdet med specifikt kommercielt udstyr og teste og forfine kvalitet i målinger – særlig

fokus i 2025 har været malkeudstyr. - Som et eksempel: Udarbejdelse af særlige datasæt hvor "produktionsdata" bliver kombineret med "særlig" data (her gentest), til gavn for et større EU-projekt. - Mange besøgende på DKC (ca. 2000), og mange artikler med resultater til gavn for kvægbruget.

28. Aarhus Universitet: Rødalger til reduktion af metan fra økologiske køer

Formål: Formålet med dette projekt er derfor at udvikle det første potente metanhæmmende foderprodukt til brug i økologisk mælkeproduktion. Produktet vil være baseret på røde makroalger, der har vist store metanhæmmende effekter. Det endelige produkt vil blive dyrket på land i Danmark.

Projektets resultater og effekter:

Der er opnået ny viden og forbedret teknologi til dyrkning af rødalger i landbaserede dyrknings-systemer er blevet opnået. Dette er især ny viden om faktorer, der influerer indholdet af metanhæmmende stoffer i tangen. - Flere lovende metanhæmmende produktformuleringer er blevet identificeret i laboratoriet. - Effekterne af 2 tangbaserede produkter er blevet evalueret, når de er blevet inkluderet i en økologisk foderration til danske køer. Forsøget viste, at produkterne sænkede metanproduktionen med 25-30 %, men også havde negative effekter på foderindtaget, ydelsen og køernes sundhed. Forsøget i arbejdsplan 2 fandt vomsår på de tangfodrede køer, hvilket kun er anden gang at dette er blevet påvist. Disse data er blevet præsenteret på en international konference, hvor det fik stor opmærksomhed. Derfor forventes det at andre studier også i højere grad vil undersøge dette.

29. Aarhus Universitet: Hvorledes reducerer vi metan fra malkekøerne med foderfedt

Projektets formål er samtidigt at klarlægge grænsen for hvor mængden af tildelt fedt giver problemer med mælkekvaliteten (frie fedtsyrer FFA, harskning) og potentialet for reduktion i metanproduktion afhængig af fedtkilde og malkningsfrekvens, da både fedtmængde, fedtkilde og antal malkninger påvirker mælken FFA.

Projektets resultater og effekter:

Fedtkilderne blev undersøgt i tre niveauer for stearinsyre (lav, middel og høj) og to for palmitinsyre (middel og høj) og sammenlignet med kontrol uden fedttilskud. Fodring med palmitinsyre øgede signifikant mælkeydelsen (kg/d), EKM, fedt % og fedt (kg/d), men det reducerede protein% sammenlignet med kontrollen. Fodring med stearinsyre havde ingen signifikant effekt på mælkeydelse, EKM, samt fedt, protein og laktose indhold i mælken. Hverken behandlingen med stearin- eller palmitinsyre påvirkede CH_4 -, CO_2 - eller H_2 udledningen (g/d), niveauet af FFA i mælken eller andelen af flygtige fedtsyrer i vomvæsken signifikant. Køer fodret med palmitinsyre havde lavere metan pr. kg EKM. Samlet indikerer resultaterne at fodring med stearinsyre har begrænset påvirkning af køernes produktion, mens fodring med palmitinsyre i forsøget giver en øget mælkeydelse og påvirker mælken fedtsyresammensætning, samt sænker metan pr. kg EKM, når fedtkilderne er fodret som triglycerider.

30. Aarhus Universitet: Vil brug af metan-inhibitors medføre et ændret indhold af vitamin B12 i mælk?

Formål

Klarlægge 1) effekten af metanhæmmere på vommens mikrobielle syntese af vitamin B12 og mælken indhold af vitamin B12, 2) variation i syntesen af vitamin B12 mellem køer med hhv. lav og høj metanudledning, 3) korrelationen mellem mælken indhold af vitamin B12, metanproduktion og mikrobiel syntese af vitamin B12.

Projektets resultater og effekter:

I WP1.2 blev 48 mælkeprøver fra tre tidligere ko forsøg udført i Foulum analyseret for vitamin B12. I Forsøg 1 blev 16 prøver indsamlet fra køer fodret med enten høj eller lav kraftfoderandel, og køerne blev klassificeret som høj eller lav metanemittere, hvilket resulterede i fire grupper med forskellig metanemission. Der var en tendens til en vekselvirkning mellem kraftfoder niveau og metanemission ($P = 0.05$). Mælken indhold af vitamin B12 var lavest hos køer med lav metanemission fodret med høj kraftfoder andel ($0.65 \mu\text{g}/100 \text{ mL}$) og højest hos køer med høj metanemission fodret med lav kraftfoder andel ($0.75 \mu\text{g}/100 \text{ mL}$). I Forsøg 2 blev vitamin B12 analyseret i 16 mælkeprøver fra køer fodret med en ration bestående af 60 % grovfoder baseret på enten

græs kløverensilage eller majsensilage og suppleret med enten mættet fedt eller rapsfedt. Mælkens vitamin B12 indhold var højere hos køer fodret med græsensilage (0.78 µg/100 mL) end hos dem fodret med majsensilage (0.69 µg/100 mL; P = 0.007). Tilsvarende havde køer, der fik mættet fedt, højere vitamin B12 niveauer (0.81 µg/100 mL) end dem, der fik rapsfedt (0.69 µg/100 mL; P = 0.007). I Forsøg 3 blev køer fodret med fire niveauer af X New stoffet (0, 7, 14 og 21 mg/kg TS) i en ration indeholdende 54 % grovfoder bestående af lige dele græs- og majsensilage. Der blev ikke observeret nogen negative effekter af X New stoffet, og mælkens vitamin B12 niveauer var ens, med værdier på 0.74 og 0.76 µg/100 mL hos køer fodret med henholdsvis 0 og 21 mg X New/kg fodertørstof.

31. Aarhus Universitet: REducing Methane emissions in DANish DAiry Cattle (REMEDA)

Hovedformålet med dette projekt er at implementere avlsværdivurdering for metansniffermålinger fra kommercielle gårde. For at nå dette mål vil vi løse praktiske udfordringer gennem fire nøgle-tilgange:

Projektets resultater og effekter:

I WP1 har vi: 1. udviklet GEDA-pipelinen til automatiseret metan sniffer data handling. 2. Arbejdet på en ny model for metan-fænotype er i gang og vil blive afsluttet inden årets udgang. 3. Vi har fået offentliggjort en peer-reviewed artikel: Milkevych V. and Villumsen T. M. Fault detection in the sniffer-based gas emission measurement systems. Computers and Electronics in Agriculture 2025 Vol. 237 Pages 110652. I WP2 har vi haft en forsinkelse i det arbejde, der var lovet at blive udført, på grund af personaleproblemer (langtidssygdom og jobskifte). Dog har vi implementeret en model til avlsværdivurdering for metanproduktion, men mangler at integrere andre egenskaber. Vi har rekrutteret en postdoc til det videre arbejde i 2026. I WP2 er Stephansen et al., (2025) <https://doi.org/10.3168/jdsc.2025-0898> publiceret omkring potentielle afledte effekter ved avl for Saved Feed (foder effektivitet). Vi er begyndt arbejdet på WP3. MIR-dataene blev leveret i august 2025. De første resultater af udviklingen af metanforudsigelsesmodellen forventes at være klar ved udgangen af februar 2026.

32. Aarhus Universitet: Atypisk mælkefeber hos malkekøer

Gennem nærværende projekt opbygges forståelse af lidelsens fysiologi, identifikation af biomarkører til vurdering af risiko, udvikling af robuste fodrings- og managementrutiner til forebyggelse af atypisk mælke-feber samt test af nye tiltag i mælkeproduktionen.

Projektets resultater og effekter:

I projektåret 2025 er der i samarbejde med praktiserende dyrlæger og 14 malkekvægsbesætninger indsamlet prøvemateriale fra køer med atypisk mælkefeber og fra kontrolkøer. Der er dels udtaget prøver ved akutte udrykninger til besætninger med sygdomstilfælde og dels indsamlet prøver gennem samarbejde med praktiserende dyrlæger. Det er påvist at atypisk mælkefeber er hypocalcemia (en tilstand med lavt calciumniveau i blodet) med en blodprofil der svarer til mælkefeber, der optræder omkring kælvning.

33. Aarhus Universitet: Forbedrede genomiske værktøjer for krydsningskøer

Formålet med projektet er at forbedre ressourceudnyttelsen i danske malkekvægsbesætninger og levere nye metoder og beregningsværktøjer, der skal hjælpe danske malkekvægsorganisationer til at levere genomiske værdier for alle krydsningsdyr (genotype/ikke-genotype) i populationen.

Projektets formål opnås ved at udvikle, implementere og teste beslutningsstøtteværktøjer til krydsningsdyr genomiske evalueringer

Projektets resultater og effekter:

We have compared the local ancestry inference tool (AIIOr), which is used in current crossbred evaluation, with other tools in terms of accuracy and time. This comparison was lacking, though it has been in use, which is important information for genomic evaluations. The AIIOr package appeared to be highly accurate and efficient. In this work, we have collaborated with AIIOr developer who currently works at University of Iceland. He modified the AIIOr package to be used in more complicated crossbreeding situations, if needed. - We have developed a software module for large scale analysis of crossbred data. Initial tests with simulations were successful in terms of accuracy of genomic evaluations compared to reference methods. Next step is to test it with

real data, in the extension period. This new tool and the method provides us with also other opportunities than only dairy cattle breeding. For example, in a BeefXDairy project (funded by GUDP) where methane emission and feed efficiency are among the traits considered, we plan to utilize this tool, and this way the project will contribute to Danish cattle breeding as a whole.

34. Aarhus Universitet: VANDKALV – Hvad er kalves behov for væske under opstaldning – med særligt fokus på transport

VANDKALV søger at komme tættere på den unge kalvs væskebehov, risiko for dehydrering og muligheder for at modvirke dette såvel på stald som under transport. Projektet søges af AU, KU og transportbranchen.

Projektets resultater og effekter:

Resultaterne fra AP2 var overraskende idet kalvene kun drak meget begrænset mængde vand. Som del af AP1 havde vi udviklet prototype, men pga det meget begrænsede vandindtag, så er der stadig brug for optimering af udstyret, for om muligt at sikre så stort indtag som muligt. Denne vil foregå primo 2026.

35. Aarhus Universitet: Nitrat i mælk i forhold til fodermidler og sæson

Projektet vil indsamle og analysere et stort antal mælkeprøver fra landmænd, specifikke mejerilinjer og mejerier for at kortlægge variationen i nitrat og nitrit samt belyse effekt af race og sæson. Desuden vil nitrat og nitrit også blive analyseret i en række fodermidler med særlig fokus på græs og majs samt ensilering. Nitrat/nitrit indholdet vil også blive vurderet i forhold til mælakens øvrige kvalitet især i forhold til indhold af riboflavin, da der tidligere er dokumenteret øget riboflavin indhold i mælken ved tilsætning af nitrat.

Projektets resultater og effekter:

I samarbejde med Arla er der udvalgt tre store mejerier. Det har været ønsket at disse mejerier dækker et stort geografisk område og har både økologiske og konventionelle linjer. De tre udvalgte mejerier er Slagelse, Christiansfeld og Akafa (Svenstrup) og dækker således indvejning af mælk fra Sjælland og øerne, Sønderjylland og Nord-/Midtjylland.

Ny viden om især nitrat og nitrit i mælk og fodermidler bliver genereret men er endnu ikke opgjort, da analyser stadig pågår og prøver indsamles.

36. Aarhus Universitet: Høj kvælstofudnyttelse ved fasefodring med protein

Formål er at skabe vidensgrundlag for at fordele en given proteinmængde optimalt gennem laktationsperioden samt at demonstrere fasefodring med protein i forskellige staldtyper. Samlet er det formålet at øge kvælstofudnyttelsen hos malkekøer til gavn for ressourceudnyttelse, økonomi, vandmiljø og klima.

Projektets resultater og effekter:

Data fra forsøg 1 i AP 1 viser, at fasefodring ved tildeling af ekstra AAT via pelleteret kraftfoder i de første 7 dage efter kælvning giver en højere mælkeydelse i de første 28 dage efter kælvning samt at den højere mælkeydelse ikke var betinget af om proteintildelingen fra dag 7 til 28 var på norm (15 g AAT/MJ) eller øget (17 g AAT/MJ). Data fra forsøg 2 i AP 1 viser, at tildeling af ekstra AAT via TMR i 7 eller 28 dage gav højere mælkeydelse mens det ekstra AAT tildeltes, mens der ikke var tegn over overslæbseffekt når tildeling af ekstra AAT ophørte. Data fra fire afprøvninger i praksis (AP 2) viser, at det er svært at opnå de forventede ydelseseffekter på trods af separat tildeling af ekstra AAT. Således er der ikke i praksis sikre tegn på en overslæbseffekt. Resultaterne fra AP 1 (2 kontrollerede forsøg) og AP 2 (4 praksisafprøvninger), samt litteraturstudie, viser at det er svært at opnå overslæbseffekt på mælkeydelsen når ekstra AAT tildeles i TMR. Projektets resultater indikerer dog at det er muligt at opnå overslæbseffekt på mælkeydelsen hvis ekstra AAT tildeles separat i en kraftfoderblanding.

37. Aarhus Universitet: Optimerede muligheder for nødslagtning

Projektets formål er at optimere mulighederne for nødslagtning af kreaturer i danske besætninger. Fokus er i særlig grad på juridiske aspekter af den danske fortolkning af gældende EU-lovgivning på området.

Projektets resultater og effekter:

Projektet har genereret ny viden om den nationale fortolkning af EU-reglerne om nødslagtning på tværs af EU-lande. En juridisk analyse har bl.a. peget på muligheder for ændret fortolkning af de nugældende regler. Projektets væsentligste resultater er sammenfattet i et policy brief.

38. Aarhus Universitet: Mælkeproteiner som mineraltransportører til at hæmme inflammation

Formål: At undersøge, om osteopontin og α -lactalbumin kan bruges som transportører af essentielle mineraler (zink og jern) til tarmen for at målrette mod inflammatoriske tilstande, der ligger til grund for mange livsstilssygdomme.

Projektets resultater og effekter:

Vi har vist, at osteopontin kan levere zink og jern til optag i cellemodeller af tarmen, og osteopontin kan baseret herpå fungere, som en leverandør for optagelse af zink og jern i tarmen. Vi har set, at osteopontin kan levere zink til tarmceller og afhjælpe den tilstand af inflammation og utæt barriere, som opstår på baggrund af zinkmangel. Musestudierne antyder foreløbigt, at osteopontin i kompleks med jern kan forbedre symptomer på colitis.

39. Aarhus Universitet: Søgen efter kasein struktur

Formålet med projektet er at kombinere avancerede strukturelle analyser med komplementære analysemetoder til at forstå den native og modificerede kasein micelle struktur. Dette for at udvikle en robust forståelse af kasein micellens indre strukturelle opbygning. Vi vil fokusere på at forstå effekten af temperatur-ændringer, pH, kasein proteinernes phosphoryleringsgrad, beta-kasein forøgelse, koncentrationseffekt og dynamikken i mælkepulver rekonstituering. Formålet er at opnå en forståelse der kan bidrage til udviklingen af kasein fraktioner med optimerede funktioner.

Projektets resultater og effekter:

Udvikling af ny og opdateret model til at analysere og fortolke small angle scattering data af kasein micellen (Pedersen et al. 2026). Brugt tidligere (Pedersen et al. 2022) og ny (Pedersen et al. 2026) model på en række CM prøver som kommer med forskellige processeringshistorier, og derigennem fundet ud af strukturelle forskelle forekommer i CM med frisk baggrund (skummet råmælk of past skummetmælk) versus rekonstituerede CM fra skummetmælkspulver eller kasein isolater (manuskript under arbejde). Dephosphorylering af kasein micellen med enzymatisk phosphatase forårsager strukturelle ændringer, og disse modifikationer er anderledes for en kommerciel phosphatase præparat kontra en mere oprenset phosphatase enzym – formentligt pga proteolytisk aktivitet i det kommercielle præparat (to manuskripter er på vej).

40. Aarhus Universitet: Ekstrudering af mejeriproteiner til nye anisotrope fødevarer

Formål: At udvikle nye fødevarerstrukturer med forskellig tekstur og fødevarerprototyper med en bred vifte af nye teksturer fra en termoplastisk masse fremstillet af mejeriproteiner og plantepolysaccharider. Til dette benyttes vådekstrudering.

Projektets resultater og effekter:

Projektet havde til formål at udvikle nye fødevarerstrukturer med markant forskellige teksturelle egenskaber baseret på termoplastiske masser af mejeriproteiner og plantepolysaccharider. Derudover skulle de molekylære og kolloide mekanismer bag strukturdannelse ved højfugtekstrudering i pilotskala klarlægges. Projektets resultater viser, at en bred vifte af nye strukturer med meget forskellige teksturer blev succesfuldt produceret. Disse strukturer blev fremstillet ved brug af mælkeproteinkoncentrat (MPC) kombineret med forskellige typer stivelse. De udviklede prototyper demonstrerer stor variation i tekstur og struktur. Dette bekræfter projektets oprindelige mål om at skabe innovative fødevarerstrukturer. Samtidig understøtter resultaterne potentialet i højfugtekstrudering som teknologi til strukturoptimering.

41. Aarhus Universitet: Sensorer til monitorering af vand og fedt i mejeriproduktion

Formål: Det primære mål med dette projekt er at etablere monitorering af tilstanden af vand og fedt i mejeriproduktionen med billige NMR-sensorer, der kan installeres i mejeriproduktionen.

Projektets resultater og effekter:

Integrationen af NMR sensoren i mejeriproduktionen har været i fokus i 2025 – der vil blive udviklet som prototype i dette projekt – muliggør (1) bedre beslutningstagning, (2) kortlægning af skabelse og nedbrydelse af mikrostrukturer i løbet af mejeriprocessen og (3) bedre proceskontrol.

42. Aarhus Universitet: Mælkeproteineres betydning for knoglesundhed (PROBONE)

Formål: Fremtidens kost forventes at blive langt mere plantebaseret, hvilket betyder at proteinkilderne vil ændres og calciumindtag vil eventuelt reduceres. PROBONE har det overordnede formål at undersøge hvordan inklusion af mælkeproteiner i en ellers plantebaseret kost med et lavt protein- og calciumindhold påvirker knoglemineraliseringen og dermed knoglesundheden. Dette sker gennemførelse af interventionsstudier i en rottemodel.

Projektets resultater og effekter:

I projektet første halvår, som perioden 1. juli 2025-31. dec 2025 repræsenterer, er der blevet planlagt interventionsstudie, foderrecepter er blevet udviklet og fremstillet, og et 8 ugers interventionsstudie er gennemført på 45 rotter. Et stort og omfangsrigt prøvemateriale er indsamlet, og en lang række af forskellige analyser foregår pt.

43. Aarhus Universitet: Mestring af mikrodynamik i multiphase mejerimatrixer

Formålet med dette projekt er at opnå en bedre forståelse af den rolle, som emulgeret krystalliseret fedt spiller i strukturdannelse ved brug af flødeskum-baserede modelsystemer. Projektet vil give grundlæggende indsigt i sammenhængen mellem struktur og funktion, hvilket kan understøtte optimering af ingredienser, formuleringer og processer i alle mejerikategorier, der indeholder emulgeret fedt (gelerede proteinstrukturer, flødebaserede produkter, smør, smørbare produkter osv.) og fremme innovation.

Projektets resultater og effekter:

En temperaturstyret mikrofluidisk platform blev udviklet (1), hvilket muliggør stabil generering af fedtdråber uden tilstopning af chips som følge af fedtkrystallisering (2). En robust metode til produktion af fedt-i vand-dråber (10–50 µm) med snævre størrelsesfordelinger blev etableret (3), og trefasede modelsystemer (fedt/vand/luft) baseret på vandfri mælkefedt og WPI/Tween blev udviklet (4), som danner stabile skumlignende strukturer. Mikrofluidiske protokoller blev implementeret til in situ- og in operando-overvågning af fedtkrystallisering, dråbespredning og (delvis) koalescens ved hjælp af CLSM/PLM (5). Indledende resultater viser, at emulgatortype og -koncentration har væsentlig indflydelse på dråbedannelse og fedt/vand-grænsefladedynamik (6). Foreløbige FTIR billedannelsesforsøg identificerede centrale metodiske begrænsninger i fedt- og skumholdige systemer og gav anledning til udviklingen af en skræddersyet flowcelle-tilgang (7). Samlet set er der etableret en fuldt kontrollerbar eksperimentel platform til multiskala-karakterisering af flødeskumlignende modelsystemer, hvilket danner et solidt grundlag for projektets næste fase som beskrevet i den oprindelige ansøgning "WP1: Udvikling og karakterisering af modelsystemer."

44. Aarhus Universitet: Membran overflade egenskabers effekt på MCI-funktionalitet og mælkefraktionering

Dette projekt undersøger, hvordan sammensætning, struktur og funktionalitet af kasein koncenter (MCI) påvirkes af filtreringsprocessen. Projektet skal støtte mejeriindustrien i at udvikle høj-kvalitets og værdifulde MCI-ingredientier.

Projektets resultater og effekter:

Nedskalering af filtreringsproces til at vurdere flere parametres effekt på produkt funktionalitet Effekt af procesparametre på produkt funktionalitet Visualisering af membran overflade under filtrering til evaluering af fouling. Sammenligning af lab system vs. produktionsprocesser. På kort sigt kan forskningsprojektet bidrage til at forklare og forstå variationer i filtreringsydelse og MCI-retentater i eksisterende processer. På længere sigt kan projektet hjælpe mejerisektoren med at udvikle nye ingredienser og processer baseret på en grundlæggende forståelse af det foulinglag, der dannes under filtrering af mælk.

45. Aarhus Universitet: Fokus på mælk til gravide og ammende vegetarianer

Formål: At undersøge, hvorvidt komælk og mælken indhold af vitamin B12 beskytter kroppen mod oxidativt stress under graviditeten. Aktiviteter: I det aktuelle projekt vil forskerne:

I et kontrolleret interventionsstudie indsamle og opbevare blodprøver fra gravide og ammende vegetarianer, der fra første trimester og indtil fire måneder efter fødslen dagligt indtager (a) to glas mælk, (b) én syntetisk B12 vitaminpille, eller (c) placebo.

Projektets resultater og effekter:

Undersøgelsen viste fordelene ved et tidligt kortvarigt tilskud med høje perorale doser af B12 til gravide vegetarer, hvilket garanterede en acceptabel B12-status gennem hele graviditeten. Den kontinuerlig forsyning med mælk og B12 piller under graviditeten viser ingen signifikante fordel hvad angår B12, jodniveau og antioxidantkapacitet. Derimod, demonstrer målingerne at homocystein koncentrationen i blodet (den metaboliske markør forbundet med B12-underskud, øget risiko for fosterskader, hjertekarsygdomme og risiko for slagtilfælde) var signifikant forbedret for mælke- og B12-piller grupperne, sammenlignet med deltagerne, der fik udleveret placebopiller. Undersøgelse af fødselsvægten viser, at kun 2% af nyfødte i vores undersøgelse havde lav fødselsvægt. Til sammenligning viste den samlede statistik over levendefødte (n=1588) på Deenanath Mangeshkar Hospital, hvor undersøgelsen blev udført, at 26% havde lav fødselsvægt i periode.

46. Mejeriforeningen: Skolemælk – kommunikation til skoler og forældre

FORMÅL: Formålet med projektet er at bevare Skolemælks position i skolens rum via holdningsbearbejdning af vigtige stakeholdere i og omkring skolen (lærere, skoleledere, forældre, børn, politikere, etc.). Skolemælk er et strategisk vigtigt brancheinitiativ, hvis formål er at uddanne fremtidens forbrugere i sunde mad- og drikkevaner, dvs. at man såvel i barndommen som i voksenlivet gerne skal opfatte mælken som en del af sunde madvaner og en sund livsstil. Dette sker gennem forskellige aktiviteter.

Projektets resultater og effekter:

Gennemførelse af test med fokus på betydningen af et solidt mellemmåltid i samarbejde med Vordingborg og Guldborgsund Kommune, herunder indsamling af data. Udvikling og afvikling af kontinuerlige digitale/SoMe-indsatser/kampagner målrettet forældre med fokus på temaer som nostalgi, fællesskab, trivsel, (mental) sundhed og ernæringsmæssige fordele ved mælk. Tryk og distribution af forældrehåndbogen Sund & Glad Skolestart til landets skoler. Der er udsendt mere end 29.000 til mere end 600 skoler. Derudover udarbejdelse, indtalelse, promovring og publikation af en lydbogsversion af førnævnte. Promovring af materialer til skolerne, der skal bidrage til en øget motivation for fortsat at drive en skolemælksordning på skolen. Gennemførelse af måling og analyse blandt lærere ift. fx generelt kendskab til og tilfredshed med edutainmenthuset.dk, læringsmaterialer samt Forældrehåndbogen Sund & Glad skolestart. Både det hjælpne og uhjulpne kendskab til edutainmenthuset.dk stiger

47. Mejeriforeningen: Skolemælk – børn og undervisningsaktiviteter

FORMÅL: Vi ønsker at kommunikere til og med skolebørnene (primært indskolingen) på en måde, som giver dem lyst til at; 1) prøve skolemælk og 2) forblive loyale i ordningen.

Projektets resultater og effekter:

Resultater (leverancer): Udvikling af 2 x børnekampagner (herunder stickers, paneldesigns, opgavehæfter og diverse øvrige print-selv materialer og grafiske elementer) Tryk og uddeling af 1350 bogsæt inkl. plakat og kortspil – uddelt til 704 unikke modtagere (lærere og hjemmeskoling) på mere end 500 individuelle skoler. Det svarer til ca. 30 % af landets ca. 1625 grundskoler inkl. privat- og friskoler, som ifølge UVM (Antal grundskoler | Børne- og Undervisningsministeriet) var i DK i 2025. Design og tryk af 17,5 mio. stickers til at sætte på Skolemælkskartoner • Udarbejdelse af annonceringsmaterialer ifm. Børnekampagner. Udvikling af Skolemælks Dag 2025 event og konkurrence med 1383 deltagere. Gennemførsel af kvalitativ analyse af brug og kendskab til læringsmaterialer mv. fra børnekampagnerne, hvor vi generelt får en rigtig pæn feedback på læringsmaterialerne.

48. Mejeriforeningen: Forbrugerkommunikation

Formål: At styrke danskernes viden om og positive holdning til mælk og mejeriprodukter, særligt i relation til sundhed – hvor smag, inspiration og madkultur er centrale løftestænger ift. at få budskaberne ud at leve.

Projektets resultater og effekter:

36.608 sessioner (besøgstal) på websitet (KPI: 25.000) 1.562.909 unikke personer nået med vores content. (KPI: 750.000 unikke personer nået) 14.242.784 visninger på sociale medier (KPI: 12 mio.) 4.268.925 videoafspilninger (KPI: 3-4 mio.) 2.500 iskaffer og 200 skolemælk uddelt i forbindelse med Mælksens Dag-event ved Frederiksberg Centeret.

49. Mejeriforeningen: Ost & Ko

Formålet med Ost & ko er at gøre danskerne opmærksomme på dansk osts mangfoldighed, kvalitet og smagsmæssige rigdom. Omdrejningspunktet er at tilbyde inspirerende og lærerige aktiviteter for mejeri- og madprofessionelle, gastronomiske formidlere og osteelskende forbrugere.

Projektets resultater og effekter:

Digitale platforme: I 2025 nåede vi 1.991.535 personer med 6.652.345 eksponeringer af kampagnens budskaber. Facebook og Instagram resulterede i 60.124 klik til ostogko-websitet. Influencere: 4 influenter, udvikling af 16 opskrifter. 328.565 i samlet reach med 630.424 eksponeringer af kampagnens budskaber om ost. 6.598 gemte opskrifter vidner om stor interesse for indholdet. Osterskole for madkommunikatører: 2 osterskoler afholdt. 89 instagram sekvenser blev på dagen. 172.499 eksponeringer i alt. 852 interaktioner på indholdet. Projektet har skabt dialog og netværk mellem mejerifaglige aktører og foodservicebranchen og bidraget til konkrete overvejelser om menu udvikling og indkøb.

50. Mejeriforeningen: Mælk er for fremtiden

Formål: Kampagnens formål er at bekræfte børnefamilierne i, at mælk og mejeriprodukter stadig kan være en del af en bæredygtig kost. Indsatsen skal således sikre, at børnefamilierne inkluderer mejeriprodukter som en del af ingredienserne, når de sammensætter deres "bæredygtige tallerken".

Projektets resultater og effekter:

Website og diverse medier (på baggrund af medieplan) • 79.210 besøgende på websitet Mælkeforfremtiden.dk (KPI: 15.000) • 2.440.700 i overordnet rækkevidde, heraf 1.382.100 personer specifikt i målgruppen (KPI: 600.000) • 11.558.543 eksponeringer af kampagnens budskaber på tværs af kanaler (KPI: 10 mio.) • 3.050.844 videovisninger (META, YouTube, biograf) (KPI: 3 mio.) Sampling event: • Distribution af flyer i 13.300 af Aarstidernes måltidskasser, eksponering i Aarstidernes nyhedsbrev og sociale medie svarende til 90.487 visninger af kampagnens budskaber (visninger på sociale medier + mails der blev åbnet). (KPI: 10.000 personer).

51. Mejeriforeningen: Mælk og mejeriprodukters betydning for sund kost i småbørnsfamilier (Førskoleindsats)

FORMÅL: At styrke de sunde mad- og drikkevaner, der er nødvendige for børns vækst og trivsel, i småbørnsfamilier og daginstitutioner. Projektet skal sikre mælken og mejeriprodukters plads i kosten til små børn ved at kommunikere om produkternes berettigelse i en sund og varieret kost til børn, da de bidrager med vigtige næringsstoffer og velsmag.

Projektets resultater og effekter:

Projektet har sikret bred formidling af kostråd til småbørnsforældre gennem uddeling af ca. 96.000 Mad til Børn-pjecer årligt, herunder en ny designopgradering og udvikling af en engelsk online-version. Den digitale indsats har resulteret i nyt indhold på Madtilbørn.dk med 22 opskrifter, 2 videoer og artikler om ernæring, samt øget trafik via målrettet annoncering på sociale medier. Vi har styrket dialogen med sundhedsprofessionelle gennem deltagelse på Sundhedsplejerskernes Landskonference og annoncering i fagmedier. Sunde Børn-konferencerne er afholdt to gange med i alt ca. 510 deltagere (fysisk og digitalt), hvilket har bidraget til vidensdeling og netværk på tværs af aktører. Endelig er der gennemført en analyse blandt daginstitutioner om efterlevelse af Fødevarestyrelsens kostråd, herunder den specifikke anbefaling om (drikke)mælk og mejeriprodukter, som danner grundlag for den kommende børnehaveindsats i 2026.

52. Mejeriforeningen: Dialog med nationale og internationale fagmiljøer

Formålet er at udbygge og vedligeholde et netværk af relevante stakeholdere og sikre, at disse har en opdateret viden om mælk og mejeriprodukters vigtige betydning i kosten. Derudover indsamles og oversættes ny viden om sund og bæredygtig kost, som kan bruges i alle mejerisektorens andre aktiviteter.

Projektets resultater og effekter:

Udbygget dialog med ernærings- og sundhedsprofessionelle via: Ernæringsfokuskonferencen: ca. 1.000 deltagere. Hjemmesiden: 83.000 brugere og 197.000 sidevisninger. Nyhedsbreve: 12

afsendte nyhedsbreve til 4.286 modtagere. Indsats mod udvalgte stakeholdere (offentlige køkkener): Deltagelse sammen med kok og iværksætter Christian Bøjlund i Showkøkkenet på Madværkstedet i København. Sponsorat til Smagens Dag. Udarbejdelse af whitepaper om vigtigheden af ernæring til sårbare ældre. Udarbejdelse af nyt mejeriansnit på hjemmesiden metodikogsmag.dk – en grøn vidensbank til professionelle madhåndværkere. Formidling af viden og budskaber gennem annoncer i Diætisten (5 stk.), Appetit (2 stk.) samt online advertorials i Helse, Naturlig og Information. Revision og genoptryk af "Vidste du at... ældre over 70 år" ark samt lager og udsendelse af: 18.802 stk. VDA-ark • 132 stk. Fødevarematricer • 4.107 stk. Sunde knogler hele livet • 261 stk. Calcium-plakater • 663 stk. Protein-plakater • 222 stk. Sukker-plakater • 244 stk. Salt-plakater • 436 stk. Drikkevareplakat.

53. Mejeriforeningen: Økodag 2025

Formålet med projektet var at bidrage til den fortsatte udvidelse af viden og forståelse for økologisk mælkeproduktion i Danmark samt øge viden om, at økologiske køer kommer på græs. Herudover styrke den økologiske position i mejerikategorien og udbrede kendskabet til den økologiske produktionsform samt styrke den økologiske afsætning i Danmark.

Projektets resultater og effekter:

92% af gæsterne siger i årets evaluering, at de synes meget godt eller godt om gårdbesøget til Økodag, og 95% af gæsterne siger, at de vil anbefale Økodag til andre. I og med at 92% af gæsterne til Økodag synes meget godt eller godt om besøget anses dette for yderst tilfredsstillende. Økodag opnåede omtaler i både landsdækkende aviser og i TV. Evaluering fra annonceringen på sociale medier viser, at 1.500.000 danskere blev gjort bekendt med Økodag på sociale medier.

54. Mejeriforeningen: Ostens Dag 2025

Projektet har til formål at styrke afsætningen af dansk ost til de danske forbrugere. Ostens Dag 2025 har bevist, at eventet kan skabe interesse blandt forbrugerne og dermed har den også relevans for alle øvrige led i afsætningstragten såsom mejerier, ostehandler/supermarkeder, kantiner og restauranter.

Projektets resultater og effekter:

Alle traditioner begynder et sted og Ostens Dag begyndte sin sidste år (2024). Ostens Dag handler om at fejre ostens mangfoldighed – fra madlavning til osteservering. Ostens Dag 2025 blev som forventet en endnu større succes end det foregående præmiere-år. Både hvad angår arrangementer, events, PR og afsætning af ost til Ostens Dag 2025 slog mange rekorder. - Ses der specifikt på medieindkøb over-performede kampagnen med mere 3 millioner eksponeringer, mere end 50.000 klik og et samlet reach på 1.664.068. Kampagnens målgruppe er således blevet eksponeret for kampagnen hvilket har resulteret i at kendskabet til Ostens Dag er blevet løftet betydeligt. - Både ostehandlere og mejeriernes osteudslag meldte tilbage om et kraftigt forøget salg af oste til private forbrugere både på dagen og i dagene op til Ostens Dag. Ligeledes modtog vi positive tilbagemeldinger fra de detailkæder, bl.a. MENY som havde valgt at sætte specielt fokus på Ostens Dag 2026 via tilbud, udstillinger og smagninger.

55. Mejeriforeningen: Mejeri – en del af et bæredygtigt fødevaresystem (EU-projekt)

FORMÅL: Vi ser et øget fokus på bæredygtighed og klima og der bliver nu sat spørgsmålstejn ved mælkens rolle i en bæredygtig kost. Formålet med projektet er at styrke stakeholdere såvel som forbrugernes opfattelse af mejeriprodukters rolle i fremtidens bæredygtig kost.

Projektets resultater og effekter:

FORBRUGERAKTIVITETER: Food fest-event: 29.000 gæster besøgte Food festival, 3.700 yoghurt-dip smagsprøver uddelt, 1.116 dip-skåle malet og 550 aktivitetshæfter uddelt. Influencer: 17 stykker indhold udviklet, 1.907.841 (index126) unikke personer nået, 3.683.682 (index134) eksponeringer af kampagnens budskaber og 36.716 engagements (dvs. likes, kommentarer, saves osv.). Annoncering: 33 annoncer, 5.765.377 eksponeringer af kampagnens budskaber, 1.015.384 unikke personer nået, 85.160 klik til websitet. STAKEHOLDERAKTIVITETER: 4 nyhedsbreve med 11 artikler. 114 modtagere. Åbningsrate øget fra 26,5% til 33,7%. Events: tre stakeholderrettede events. På tværs af alle events blev der skabt stor opbakning og engagement, og aktiviteterne bidrog samlet til mere end 40 nye nyhedsbrevstilmeldinger i løbet af året.

56. Landbrug & Fødevarer: Åbent Landbrug – hvor kommer mælken fra

Formålet med Åbent Landbrug er at øge befolkningens opbakning til og accept af landbruget og dets produkter. Alle danskere inviteres til med egne sanser at opleve dyr, natur og teknologi, så de selv kan skabe forbindelse til den mad de spiser og den mælk de drikker.

Projektets resultater og effekter:

I alt deltog 95.000 gæster til Åbent Landbrug, heraf ca. 66.000 hos en af de 29 værter med mælkeproduktion. 58% af gæsterne er voksne og 80% af gæsterne har ingen relation til erhvervet, hvilket giver en super mulighed for dialog med borgere og forbrugere der normal ikke er i dialog med erhvervet.

57. Landbrug & Fødevarer: Dyrevelfærds mærkekampagne - mejeri i fokus (forbruger, branche, detail og NY foodservice)

Formålet er at skabe forandringer i holdninger og handlinger ved at fremme dyrevelfærd og øge købspræferencen for mejeriprodukter mærket med det statslige dyrevelfærds mærke blandt forbrugere. Gennemførelsen af projektet forventes at øge afsætningen af mejeriprodukter med bedre dyrevelfærd.

Projektets resultater og effekter:

Forbrugerkampagne, der med god effekt har fastholdt og understøttet et højt kendskab, styrket holdningen til 'Bedre dyrevelfærd' hos målgruppen- og højnet købsgraden på dyrevelfærds mærkede mejeriprodukter og øvrige produktkategorier. Samtidig god effekt af den strategiske indsats med involvering og dialog med større private foodservice aktører på tværs af kantine, hotel og restaurantkæder. Projektets leverancer og resultater: Forbrugerkampagne: - Informationskampagne målrettet forbrugere: En forbrugerkampagne, inkl. landing page (website)

58. Landbrug & Fødevarer: Udvikling af afsætning til salgskanaler (økologiske og konventionelle mejeriprodukter).

Formål: At øge afsætningen af økologiske og konventionelle mejeriprodukter gennem aktivisering og motivering af salgskanaler (detailhandel og specialhandel) At bistå forbrugerne med at indfri præferencer for mejeriprodukter hos salgskanaler i navigation i forhold vigtige parametre som økologi, dyrevelfærd, bæredygtighed, smag og sundhed.

Projektets resultater og effekter:

Der er indsamlet data om forbrug- og købsadfærd. Data blev kommunikeret til mejeriprisjury. Jury blev sammensat med bred repræsentation fra dagligvarekæder. Der blev udviklet bedømmelseskriterier til jurybesøg. Der blev nomineret tre dagligvarekæder i hver kategori: Netto, Rema og Lidl i kategorien "discount" og Bilka, Meny og Kvickly i kategorien "Supermarkeder/Hypermarkeder". Der blev gennemført jurybesøg og udarbejdet præsentation til kåring på awardshow på Fødevareredagen. Der blev præsenteret nye indsigter for repræsentanter for branche og salgskanaler på sessioner på Fødevareredagen og på branchemøder. Der blev kommunikeret om forbrugernes adfærd og holdninger via nyhedsbreve og digitalt. Der blev kommunikeret om vindere af mejeripris digitalt og via pressemeddelelser.

59. Landbrug & Fødevarer: Sammen mod Salmonella Dublin

I projektet *udvikles og demonstreres et nyt koncept* for bekæmpelse af Salmonella Dublin (SD) ud fra et princip om lokal forankring, fællesskab og koordinering for at sikre langvarig effekt af smittebekæmpelsen. Formålet er at øge andelen af kvægbesætninger, som er fri for SD for derved at opnå en højere produktivitet, bedre velfærd, lavere antibiotikaforbrug samt en bedre økonomi i den enkelte bedrift.

Projektets resultater og effekter:

Modellen med en lokal forankring viser, at gennem samarbejde mellem fagpersoner og landmænd kan der opbygges et fællesskab, der forpligter. Vi ser, at eksempelvis nabomøder initieret af projektet har givet anledning til ændring af køreveje lokalt og bedre skadedyrsbekæmpelse. Besøg hos lokale biogas selskaber sætter fokus på en risiko, der har stor fokus hos mange landmænd, og at en samtale om udfordringerne kan ændre på eksempelvis hygiejne og aftalte køreruter.

60. Landbrug & Fødevarer: DANISH Transportstandard - Kvæg - Smittebeskyttelse ved eksport af kvæg

Projektets formål er at sikre et højt veterinært stade i Danmark, ved at undgå introduktion af smittsomme kvægsygdomme fra udlandet i forbindelse med dyretransporter, der kommer til Danmark for at eksportere danske kreaturer til øvrige EU-lande og 3. lande.

Projektets resultater og effekter:

Der er i 2025 udført 1903 syn på kvægtransporter, der er kommet til Danmark fra udlandet. Der er i alt afvist 15,3% af transporterne, der er synet ved de DANISH-godkendte rengørings- og desinfektionspladser. Der er i 2025 udstedt 1610 vaskecertifikater til dyretransporter, der har kørt med kvæg. Alle DANISH-godkendte sammenbringningsvirksomheder og vaskehaller er kontrolleret og alle planlagte BU-prøver er udtaget.

61. Københavns Universitet: MFGMpre: Bovin mælkefedt membraner til præmature nyfødte

Formål: At levere præklinisk dokumentation for fordelene ved en bovin MFGM-ingrediens (Lacprodan MFGM-10) tilsat donor modermælk (DM) til udvikling af tarm og hjerne hos for tidligt fødte grise.

Projektets resultater og effekter:

Projektet har bidraget med ny viden om, hvordan MFGM understøtter tarmens udvikling i præmature nyfødte. Forsøge viser, at MFGM styrker tarmens beskyttende cellelag ved at øge aktiviteten af gener, der er afgørende for tarmbarrierens stabilitet. Samtidig fremmer MFGM bevægelsen af tarmceller, hvilket indikerer en forbedret evne til reparation af tarmvævet. I en præterm grisemodel var MFGM sikker selv ved høje doser, både som tilsætning i modermælkserstatning og i donormælk. Modermælkserstatning med MFGM forbedrede dyrenes kliniske tilstand og var forbundet med biologiske ændringer, der styrker tarmens slimlag og reducerer kontakt mellem tarmbakterier og tarmvæggen. Tilsætning af MFGM til donormælk understøttede desuden vægtøgning og viste en tendens til forbedret optagelse af sukker i tyndtarmen. Resultaterne etablerer nye sammenhænge mellem indtag af MFGM, beskyttelse af tarmbarrieren og funktionel udvikling af den umodne tarm.

62. Københavns Universitet: Minimering af miljøpåvirkningen ved in-situ rengøring

Målet med SmartClean er at udvikle validerede modeller, der muliggør optimering af CIP-processer (Cleaning in Place) i mejeriindustrien. SmartClean vil tage udgangspunkt i følgende spørgsmål: Hvad er en ren overflade, og hvad er kine- tikken bag opnåelse af en ren overflade ved rengøring?

Projektets resultater og effekter:

SmartClean developed and optimized models that predict the time required to clean plate heat exchangers using data from online measurements. Models combined cleaning kinetics from lab scale experiments. Models were validated using pilot scale experiments both at KU FOOD and AFI. While models provided conservative estimations of cleaning time they cleaning time can be reduced for an 20% without compromising cleanliness.

63. Københavns Universitet: Yoghurt til maven og hjernen

Formål: Mere og mere tyder på, at afføringsmønstre kan relateres til mental sundhed. Projektet skal derfor undersøge, hvorvidt fermenterede mælkeprodukter til sammenligning med ikke-fermenterede mælk giver hyppigere afføringer og samtidig forbedrer kognition.

Projektets resultater og effekter:

Vi har udarbejdet en oversigtsartikel (review) om sammenhænge mellem afføringsmønstre og kognition, som diskuterer mulige sammenhænge mellem tarmen og hjernen. Reviewet er indsendt til videnskabeligt tidsskrift og vi afventer peer-feedback. Vi har foreløbige data som indikerer, at kvinder med afføring dagligt sammenlignet med kvinder med afføring hver anden dag eller sjældnere har stærkere kommunikation mellem tarmen og hjernen. Desuden adskiller grupperne sig i deres fordøjelse, fermentering og indtag af grøntsager.

64. Københavns Universitet: Indflydelse af mælkenes mineraler på koagelets egenskaber
Formål: Mejerimineraler, og især calcium, bidrager til at modulere tekstur, smag og funktionalitet af de fleste mejeriprodukter, især oste. Formålet med dette projekt er at skabe indsigt i calciumformernes indflydelse på ostefremstilling og dermed på ostemassens funktionalitet og struktur.

Projektets resultater og effekter:

1. Grundlæggende viden om mineralers og calciums indflydelse på koageldannelse. 2. En forbedret ostekvalitet ved kortlægning af de komplekse samspil mellem temperatur, pH, syrnings-type og ionstyrke i mælke-faserne (serum og kolloid fase). 3. Viden og data til at designe oste-produkter til specifikke forbrugere.

65. Københavns Universitet: Kvalitetsmodellering via genomiske analyser

Formål: At etablere et system til at forudsige specifikke aroma/smagsforbindelser i mejeriprodukter baseret på stammeniveau-karakterisering ved brug af "long-read" sekventering, bioinformatik baseret på komplette genomer og multivariat dataanalyse.

Projektets resultater og effekter:

Long-read-sekventering muliggjorde arts- og stamme-niveau opløsning af udefinerede mesofile starterkulturer og understøtter robust kvalitetsvurdering af mikrobielle samfund. • Ca. 400 komplette genomer blev rekonstrueret fra starterkultur-isolater og udgør en vigtig ny reference-resourcel. • 53 genomer er publiceret (<https://doi.org/10.1128/mra.00228-24>); ca. 100 yderligere komplette genomer er klargjort til offentliggørelse. • Et GUI-baseret end-to-end workflow til komplet genom-assembli blev udviklet (publikation under udarbejdelse). • Et mejeri-specifikt klassifikations-/vejledningsværktøj og en skræddersyet database blev udviklet til at skelne *L. lactis* fra *L. cremoris*, påvise biovar *diacetylactis* og vurdere centrale funktionelle markører. • Projektet leverede de første komplette genomer af *Pseudolactococcus laudensis*, hvilket muliggør stamme-opløste analyser af denne nye mejerirelaterede art (<https://doi.org/10.1002/mbo3.70133>). • En relateret ph.d.-afhandling anvendte disse genomer til at give det første genom- og methylom-opløste billede af *P. laudensis* i Tistrup starterkulturen. • Afhandlingen viste, at mejeri-adaptation og determinanter for fag-værts-interaktion i høj grad er mobilom-kodede og stærkt stamme-specifikke (RM-methylomer, CWPS/EPS, defensom). • Ca. 100 kærnemælksfermenteringer gav PTR-MS aromaprofiler, som kobler taxa til centrale smagsstoffer og primære metabolitter.

66. Københavns Universitet: Specielle sundhedsforbedrende fedtsyrer i mælk

Formål: Udvikle en metode til fremstilling af sundhedsfremmende mælkefraktioner, hvis mekanisme og effekt derefter undersøges i forhold til overvægt og type 2 diabetes.

Projektets resultater og effekter:

Der er udviklet nye mælkefedt-fraktioner med speciel fedtsyresammensætning og høj indhold af Vitamin E. - Der er produceret i større skala til humanforsøg og museforsøg. - Ved indtagelse af MCFA-olie hver dag gennem 7-9 dage, ses et fald i plasmaglukose koncentrationen, øget energisætning, forbedrede kardiovaskulære risikofaktorer samt øget plasma ketoner i forhold til indtagelsen af langkædede fedtsyrer hos raske slanke såvel som overvægtige personer. Indtagelsen af destillat fremstillet fra mælk viser øget plasmaketonkoncentrationen hos mennesker.

67. Københavns Universitet: Avl for digital dermatitis resistente malkekøer

Formål: At skabe viden om hvilket gen/gener der koder for resistens overfor den mest omfattende klovlidelse, digital dermatitis (DD) og i hvilket omfang generne kan beskytte mod digital dermatitis sammenlignet med køer der ikke har samme egenskaber.

Projektets resultater og effekter:

Heritabilitetsestimater for de udvalgte dyr med kendt DD status, var højere for Holstein i 1. og 3. laktation og ældre køer; for Jersey og RDM i alle laktationer sammenlignet med datasæt fra hele norden (Sverige, Norge, Finland og Danmark). Sammenligning mellem det udvalgte datasæt med kendt DD status sammenlignet med det fulde datasæt fra hele norden viste sig have stor indflydelse på avlsværdier. Det betød blandt andet, at nogle tyre viste bedre egenskaber for klov-sundhed end beregnet ud fra det udvalgte datasæt. Det er beregnet på færre afkom, og kun på danske data og det betyder vi bliver nødt til at finde ud af om det betyder at vi kan forbedre klov-sundheden ved at være mere selektive omkring klovregistreringsdata. Analysen af genomet hos køer uden

DD sammenlignet med køer med DD, viste at vi hos Jersey ikke kunne identificere forskel i genomet. Men hos Holstein kunne vi finde forskel på 10 kromosomer i første laktation, 4 kromosomer i anden laktation, hvor af den største forskel skyldtes det samme sted på kromosom 8 og på 1 kromosom i ældre køer. Hos RDM var der i 1. laktation 3 kromosomer med forskel og i 3. laktation og ældre køer var der forskel på 12 kromosomer.

68. Københavns Universitet: Ny biologisk bekæmpelsesstrategi målrettet S. Dublin i danske malkekægsbesætninger

Formål: At udvikle en effektiv biologisk bekæmpelsesstrategi målrettet S. Dublin i malkekægsbesætninger, der bevarer tarmsundheden, er specifik for S. Dublin og kan anvendes både i staldmiljøet og i malkekvæg. Strategien skal sikre S. Dublin-fri status for besætninger og reducere smittespredning mellem dyr og bedrifter.

Projektets resultater og effekter:

De videnskabelige mål for AP1 og AP2 er ALLE opnået. Leverance B: Præsentation af resultater fra AP1 og AP2 ved videnskabelig konference om bakteriofager er opnået ved deltagelse i konferencen "International Symposium: Advances in Phage Therapeutics" med poster med titel: "Phage Treatment of Salmonella Dublin infection in bovines".

69. Københavns Universitet: Epi-Flu: Beredskabsværktøjer til fugleinfluenza i kvæg

Formål: KU vil i samarbejde med SEGES bibringe ny viden om mulige smitteveje- og spredning af fugleinfluenza (AIV) i dansk kvægbrug, og udvikle værktøjer til beredskab og vidensdeling. Det er rettidigt omhu set i lyset af, at AIV i USA fra april-juli 2024 har ramt 169 kvægsbesætninger og medført sygdom hos dyr og mennesker.

Projektets resultater og effekter:

Leverance 1 (2025): En international, fagfællebedømt videnskabelig artikel om risikovurderingsmodellen og risikokort. (Manuskriptet er færdiggjort, offentliggjort som preprint og er i øjeblikket under fagfællebedømmelse.) Leverance 2 (2026): En international, fagfællebedømt videnskabelig artikel om simulationsstudier, der forudsiger AIV-udbrud i dansk kvæg under forskellige scenarier. (Under udvikling inden for det 3-årige projekt.) Leverance 3 (2026): En international, fagfællebedømt videnskabelig artikel om multispecies transmissionsmodellering og risici for den danske kvægpopulation. (Under udvikling inden for det 3-årige projekt.) Leverance 4 (2027): En international, fagfællebedømt videnskabelig artikel om omkostningseffektive kontrolmetoder. (Planlagt; endnu ikke igangsat inden for det 3-årige projekt.) Leverance 5 (2027): Illustrative, interaktive datapaneller, som kan anvendes af SEGES til vidensformidling til kvægbruget. (Under udvikling inden for det 3-årige projekt.)

70. Københavns Universitet: Hvad gør nogle E. coli-yverbetændelser så tabsvoldende?

Formålet med projektet er at identificere og karakterisere de egenskaber, der gør nogle E. coli typer i stand til at forårsage alvorlig sygdom med tab af funktionelt kirtelvæv og død til følge.

Projektets resultater og effekter:

Projektet har genereret ny viden om de E. coli typer, der forårsager yverbetændelse, og et særligt væsentligt resultat er identifikationen af genetisk meget nært beslægtede (klonale) E. coli isolater med færre end 10 SNP-forskelle. Dette indikerer, at der findes specifikke E. coli undertyper, der kan have et særligt sygdomsfremkaldende potentiale i yveret/ være tilpasset yveret. Denne viden muliggør en optimering af forebyggende tiltag (især vacciner), da disse kan tilpasset netop de E. coli typer, der synes at have en særlig evne til at give yverbetændelse.

71. Københavns Universitet: Sundhed hos ammekøer og immunisering af kalve i ko-kalv-samværssystemer.

Ud fra viden og data genereret i et tidligere af MAF støttet projekt, vil vi undersøge sundhed og velfærd hos ammekøerne, samt vurdere råmælkskvalitet og kalvenes immuniseringsstatus i besætninger med ko-kalv-samvær.

Projektets resultater og effekter:

Der er opnået ny viden om ammekøernes sundhed, samt om hvilken dele af produktionen ammekøerne går ind i, når de færdige med at være ammekøer. Dette bidrager med viden om hvilke køer der skal anvendes som ammekøer, og hvordan deres velfærd påvirkes.

72. Danmarks Tekniske Universitet: Biotilgængelighed for mejeri-og planteprodukter

Formål: At undersøge, hvorledes biotilgængeligheden for udvalgte vitaminer og mineraler er afhængig af fødevarematricen med fokus på forskelle mellem mejeriprodukter og plantebaserede alternativer samt at undersøge effekten af vitamin K-former (vitamerer) på udvikling af aterosklerose (åreforkalkning).

Projektets resultater og effekter:

Analyseresultater for optimering af forsøgsdesign af human interventionsstudie. Analyseresultater for bioaccessibility for mejeriprodukter og plantebaserede alternativer. Vi er forsinket med publicering af resultaterne for bioaccessibility oprindeligt 2025, men kommer i 2026 Hovedstudiet blev udsat p.g.a.forsinket levering af essentielle K-vitaminer. Gennemføres i 2026. Forsøg i grise blev ikke gennemført. Planlagt gennemført i 2026.

73. Danmarks Tekniske Universitet: Metodik til at spore og løse mikrobielle problemer på mejerier.

Formål: At udvikle en diagnostisk metodik, der gør det muligt for industrien hurtigt at identificere, opdage og detektere mikrobielle problemer.

Projektets resultater og effekter:

Vi har udviklet en hurtig metode til sporing af kvalitetsforringende bakterier, her via påvisning af vild-type *Streptococcus thermophilus* (dokumenteret nyt viden). Salgsprisen for ostevallé afhænger af indholdet af vild-type *S. thermophilus*. Vallen afregnes til lavere pris ved et højt indhold, og kan på grund af kvalitetsforringelser ikke bruges til mere værdifulde produkter under videre forarbejdning. Den nuværende agar baserede metode, som bruges til at sætte salgsprisen, er langsom og kan ikke skelne mellem starterkultur og vild-type *S. thermophilus*. Den nye hurtig metode bruger et PCR-trin til at påvise vild-type *S. thermophilus* og kan dermed implementeres til at forbedre grundlaget for afregning, og i nogen tilfælde forhindres nedgradering af vallen med mere indtjening og mindre spild (miljøforbedrende tiltag) til følge.

74. Danmarks Tekniske Universitet: Mejeriproduktets rolle i en sund og bæredygtig kost

Formål: Projektets primære formål er at udvikle og anvende en beregningsmodel, der kan identificere kombinationer af fødevarer, inklusive mejeriprodukter, der minimerer den samlede kosts påvirkning af klima og miljø og samtidig forøger dets bidrag til folkesundheden i henholdsvis Danmark og Holland.

Projektets resultater og effekter:

Vi har indsamlet data for Danmark og Holland om kostindtag, kostens bidrag til mikro- og makro-næringsstoffer samt kostens bidrag til miljø- og klimapåvirkning. Specifikt for Danmark, har vi etableret en database, der indeholder data for miljøpåvirkning (ikke kun klima) af mere end 400 fødevarer i den Danske kostundersøgelse der udføres på DTU. Vi har udviklet 3 kostoptimeringsmodeller, der kan sammensætte fødevarer i en dansk og Hollands gennemsnitlig daglig kost, der lever op til forskellige krav til folkesundhed og klima- og miljøpåvirkning. Ud over at præsentere resultaterne i to videnskabelige artikler, har vi udviklet et resultat dashboard, hvor resultaterne af forskellige optimerings scenarier kan udtrækkes og undersøges.

75. Danmarks Tekniske Universitet: Sikre mejeriprodukter gennem mikrobielle synergier

Formål: At undersøge potentialet i at benytte in-situ produceret reuterin til at forhindre uønsket mikrobiel vækst i mejeriprodukter. Reuterin er et naturligt forekommende antimikrobielt stof, som den probiotiske mælkesyrebakterie *Lb. reuteri* producerer.

Projektets resultater og effekter:

Vi har vist at glycerol kan produceres effektivt af mikroorganismer. Vi har vist at reuterin kan dannes mere effektivt når bakterierne indkapsles i ostemasse Vi har optimeret på reuterinproduktionen, og fundet ud af at en lav temperatur muliggør bedre genanvendelse af de reuterin producerende celler.

76. Danmarks Tekniske Universitet: Analyse af indtag og næringsstofbidrag fra mejeriprodukter

Formål: Formålet med dette projekt er at undersøge mejeriproduktets herunder mælk, surmælksprodukter, ost og madlavningsprodukter/tilbehør's rolle i en sund kost ved at analysere indtag,

næringsstofbidrag og kostkvalitet hos forskellige grupper aldersgrupper baseret på data fra DANSDA 2021-2024.

Projektets resultater og effekter:

Data fra DANSDA 2021-2024 viser, at danskernes mejeriindtag varierer tydeligt mellem alders- og kønsgrupper. Børn, især drenge, indtager mest mælk og totalt mejeri, men mindre ost. Hos voksne har kvinder, særligt ældre, det højeste indtag, primært af syrnede produkter. Mejeriprodukter bidrager væsentligt med calcium, protein, mættet fedt samt flere mineraler og vitaminer, især via mælk og ost. Højt indtag af syrnede produkter hænger sammen med gunstigere livsstils- og helbredsmarkører, mens højt indtag af smør/blandingsprodukter og søde mælkedrikke er forbundet med mindre fordelagtige mønstre. Hos børn ses færre forskelle i mønstre, men højt mælkeforbrug og lavt indtag af søde mælkedrikke er også her forbundet med bedre kostkvalitet. Overordnet set efterlever hverken børn eller voksne de gældende kostråd og indtager bl.a. for lidt mælk og for meget ost. Når ost omregnes til mælkeækvivalenter, ligger især unge piger (11–17 år) markant under de anbefalede indtag af mejeriprodukter.

77. Innovationscenter for Økologisk Landbrug: Styring af afgræsning ud fra kendt biomasse

Formålet er at øge andelen af græs fra afgræsning i økologiske og konventionelle malkekøers foderration. Dette opnås gennem effektiv afgræsning, der imødekommer forventede fremtidige velfærdskrav, udnytter en potentiel reducerende effekt på metanudledning fra vommen og forbedrer den enkelte bedrifts produktionsøkonomi.

Projektets resultater og effekter:

Litteraturstudiet og markedsundersøgelsen viste, at der pt. er udfordringer ved at bruge satellitdata til hyppige præcise estimer af græsbiomasse pga. følsomhed for skydække og behov for kalibrering. På længere sigt kan systemer som Farmmote og Ruumi formentlig blive mere udbredte. På workshoppen ønskede brugerne, at et fremtidigt værktøj skal kunne måle biomasse, råprotein og fordøjelighed, forudsige græsoptagelsen, interagere med managementsystemerne DMS og CropManager og være nemt at bruge. I praksisafprøvningen fandt vi, at tætheden i græsset var markant lavere i august end i september, muligvis pga. nedbørsunderskud. I september fik vi følgende sammenhæng mellem biomasse og græshøjde: $\text{kg TS/ha} = 207 \cdot \text{cm} - 385$. I spørgeundersøgelsen blev tiltag som ny fold eller græsstribe hver dag, slæt på alle afgræsningsmarker, afpudsning og inddragelse af nye udlægsmarker nævnt som de vigtigste for at opnå et højt græsoptag pr. ko også i sensommeren.

78. Innovationscenter for Økologisk Landbrug: Goldkofodring i græsbaseerede systemer

Formålet er at forbedre køernes sundhed og velfærd, samt at landmænd har den nyeste viden om optimal fodring af goldkøer i græsbaseerede systemer og demonstrere løsninger, som forbedrer produktionsøkonomien på bedriften.

Projektets resultater og effekter:

På én bedrift passede energikoncentrationen i den strukturrige græsblending godt til close up-køer på moderat energiniveau, så de fik et passende græsoptag. Den fungerede også godt på en anden bedrift med close up-køer på højt energiniveau, som blev suppleret med andet foder på stald, idet køerne havde et pænt græstilbud, uden at de åd for meget. Som forventet var græsudbyttet meget lavt. For at forbedre græsvæksten kan man overveje at tilføje mikroklover eller en anden beskeden bælgeplante til græsblendingen. Det var ikke muligt at opnå et kaliumindhold under 20 g/kg TS - og dermed en lav CAB-værdi - i græs dyrket på sædskiftearealer. Man kan eventuelt ved hjælp af jordprøver finde arealer med lave kalital, som egner sig til dyrkning af goldkogræs. Afprøvningen viste, at der ikke altid opnås en forsuring af close up køerne, når foderrationen er afstemt med magnesiumklorid. Det er derfor vigtigt at vælge græsensilage med lavest mulig CAB-værdi og løbende at følge op med pH-målinger i urinen.

79 Innovationscenter for Økologisk Landbrug: GrassRotate -Designing multispecies grassland leys for optimised soil carbon sequestration and efficient nutrient cycles in crop rotations

Formålet er at udvikle og demonstrere græsblandinger med mange arter, heriblandt græs, bælgeplanter og urter til økologiske malkekvægbedrifter. Græsblandingerne skal øge markernes biodiversitet, kulstofindlejring og næringsstofudnyttelse samtidig med, at udbyttelniveau og foderkvalitet lever op til kravene for en bedrift med højtstående malkekøer.

Projektets resultater og effekter:

Der er udarbejdet 2 artikler, én på baggrund af de foreløbige resultater for kvægs ædepræferencer på urter, og én på baggrund af de foreløbige erfaringer med etablering af de forskellige græs-, bælge- og urteblandinger. Disse emner er der yderligere lavet to SoMe-opslag om. Der er desuden udarbejdet et notat på baggrund af besøg og opfølgning i forsøgsmarkerne.

80. Innovationscenter for Økologisk Landbrug: Effekten af afgræsning på metanudledning i malkekvægproduktion

Projektets formål er at undersøge forskellige fysiologiske og adfærdsmæssige aspekter relateret til metanudledning fra græssende køer, såsom vomfermentering, mikrobiel proteinsyntese, fordøjelse og ædeadfærd. Med henblik på at sikre data om den reelle metanudledning fra græssende malkekvæg i Danmark, da dette endnu ikke er kvantificeret, på trods af at afgræsning praktiseres på alle økologiske malkekvægsbedrifter.

Projektets resultater og effekter:

Foreløbige resultater fra både AP2 og AP3 viser, at der er en lavere udledning af metan fra græssende køer særligt i de første måneder på græs, når der sammenlignes med køer, der fodres på stald med ensilage. Dette gælder både for køer på fuldtidsafgræsning og ved deltidafgræsning (8 timer/dag). Effekten fra de kommercielle bedrifter er mindre, men her er variationen også stor ift. fodring, race og græsoptag. MetGraz-projektet (Organic RDD) planlægges at blive forlænget til og med år 2027. Projektet er derfor midt i projektperioden og afventer stadig en del resultater fra laboratorieanalyser fra de vomfistulerede køer og adfærdsdata. Når dette data er analyseret, vil der være et bedre grundlag for at undersøge og forsøge at forstå mekanismerne bag den reducerede metanudledning, når køerne afgræsser. Ved at forstå mekanismerne bag, kan afgræsning potentielt optimeres som et relevant klimavirkemiddel for økologiske mælkeproducenter.

81. Mejeribrugets ForskningsFond: Projektledelse og koordinering samt information

Formål: Med udgangspunkt i mejeriernes behov tager Mejeribrugets ForskningsFond (MFF) initiativ til og koordinerer strategisk fælles mejeriforskning i et tæt samspil mellem mejeriindustrien, følgeindustrien, universiteterne og hospitalerne. Forskningsresultaterne formidles bredt til dansk mejeribrug.

Projektets resultater og effekter:

Hurtig overførsel af ny viden til mejerierne i Danmark. I 2025 havde 88% af projekterne direkte mejeriindustrideltagelse (målet er, at >80% har industrideltagelse). En række projekter inden for særlig sundhed og ernæring og fødevarerikkerhed har yderligere i 2025 bidraget til dokumentation af mejeriprodukters indflydelse på sundhed. Forskningsprojekter inden for teknologi og fødevarerikkerhed har yderligere i 2025 bidraget til ny viden om bl.a. produktgenskaber og fødevarerikkerhed, der kan bruges i den videre produktudvikling på mejerierne og til bl.a. at styrke den løbende kvalitetskontrol på mejerierne. Uddannelse af fremtidens medarbejdere i mejeriindustrien er fortsat et fokuspunkt for fonden, og i alle projekterne indgår bachelor-, kandidat- samt ph.d.-projekter samt en række postdocforløb. Endelig medvirker projekterne til videreuddannelse af medarbejdere på mejerierne og i følgeindustrien.

82. Food Organisation of Denmark: Kål & Ko

Formålet med Kål og Ko er at vedligeholde samfundssamtalen med danske borgere og madprofessionelle om mejeri og kvæg, og hvordan begge dele er vigtigt i grundlæggelsen af en grøn dansk madkultur og ditto landbrug.

Projektets resultater og effekter:

Live på Food Festival 2025 kom de 8+3 Kål og Ko indslag fra scenerne ud til 5000 deltagere 390 gæster fik en unik oplevelse med deltagelse i "eget køkken" på Food Festival, hvor kendte kokke og anerkendte restauranter lærte dem nye opskrifter og teknikker med mejeriprodukter. Kål og Ko Familieloungen på Food Festival gav 20.000 deltagere – primært familier med børn masser af oplevelser og viden om malkekvæg og små nemme opskrifter til børn. De to Kål og Ko live webinarer blev i alt set af 71 deltagere live og er til sammen blevet set af 434 personer på YouTube

og 9 på Metodik og Smag. Kål og Ko mediekampagne, kommunikations og PR-arbejde og mediesamarbejde har nået mere end 965.259 danskere gennem advertorials, nyhedsbreve, organiske opslag og samarbejder med scenedeltagere.

83. Økologisk Landsforening: Økodag 2025

Formålet med dette projekt er at øge forbrugernes indsigt i og forståelse for den økologiske mælkeproduktion og de økologiske principper, der ligger bag. Dette er med til at sikre en fortsat høj afsætning af økologisk mælk og økologiske mejeriprodukter. Projektet ønsker derudover at skabe øget bevidsthed blandt forbrugerne om, at deres valg af økologiske mejeriprodukter bidrager til øget dyrevelfærd og til, at de økologiske køer kommer på græs.

Projektets resultater og effekter:

Cirka 40.000 forbrugere deltog i Økodag hos de 17 tilmeldte værter. I den efterfølgende evaluering blandt gæsterne, blev der modtaget knap 900 besvarelser. Af besvarelserne fremgik det, at:

- 91% af gæsterne vurderede, at deres helhedsindtryk af Økodag havde været 'godt' eller 'rigtig godt'
- 79% af gæsterne havde fået ny viden om økologi
- 60% havde fået mere lyst til at købe økologi

Økodag blev derudover i 2025 omtalt både landsdækkende, lokalt og regionalt i både lokale og nationale medier (TV, radio og aviser) før, under og efter eventet. Presseindsatsen genererede i alt 228 omtaler med en rækkevidde på knap 11 mio. eksponeringer. Cirka 566.000 personer så derudover Økodag kampagnen på sociale medier (Facebook og Instagram).

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Mette Olaf Undset Gyth

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 3260b455-2650-48b0-887a-7d9091ecef74

IP: 83.49.xxx.xxx

2026-05-07 08:12:02 UTC

Lars Gram

Næstformand

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: cf3a81b2-eb93-4237-9e9d-5f1a0125be97

IP: 80.198.xxx.xxx

2026-05-07 08:26:22 UTC

Trine Barrett Weinreich

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: cc5194fa-5222-42bd-9392-6f52ca183498

IP: 80.198.xxx.xxx

2026-05-07 08:26:44 UTC

Hanne Frøkiær

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: a35ddc65-0a42-4e30-9a35-c221378f3702

IP: 130.226.xxx.xxx

2026-05-07 08:26:47 UTC

Kjartan Poulsen

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: bc6b885e-654f-4801-a944-5d1714b3e5ef

IP: 80.198.xxx.xxx

2026-05-07 08:26:54 UTC

Finn Tang

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: ff0b6d0a-0294-4029-94c8-7702c5ca270e

IP: 37.96.xxx.xxx

2026-05-07 08:27:07 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Henrik Damholt Jørgensen

Adm. direktør

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 7817d311-815f-41fc-a0f7-9db872fc8998

IP: 80.198.xxx.xxx

2026-05-07 08:27:11 UTC

Louise Foged Kornfelt

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 7b5b7299-d963-4f84-a845-c29359fac0f1

IP: 77.241.xxx.xxx

2026-05-07 08:27:59 UTC

Herluf Dose Christensen

Chefkonsulent

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: e175a5f0-e7d6-4b3d-8105-c4bcb74cc904

IP: 80.198.xxx.xxx

2026-05-07 08:29:28 UTC

Steen Nørgaard Madsen

Bestyrelsesformand

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 59978226-e8cc-4169-85e5-6ab9b0da65f3

IP: 80.198.xxx.xxx

2026-05-07 08:30:02 UTC

Bjørn Jepsen

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 524caa28-e608-4a22-a3c6-92ee04cc340e

IP: 212.10.xxx.xxx

2026-05-07 09:12:04 UTC

Christian Schmidt Lund

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 79bb4c20-ff18-4046-86a7-ee248cd75287

IP: 212.112.xxx.xxx

2026-05-07 10:28:30 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Jens Riis Beierholm Poulsen

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 05417141-ee9-4a61-a172-c725cc2eda1f

IP: 87.62.xxx.xxx

2026-05-09 02:49:48 UTC

Anja Putzer

Bestyrelse

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: a3b91955-adf9-49cb-b16f-e34c915f9e8e

IP: 87.62.xxx.xxx

2026-05-09 13:05:10 UTC

Jan Hermansen

Økonomichef

På vegne af: Mælkeafgiftsfonden

Serienummer: 6f0167b4-2cff-4331-9547-f1ece7e7543b

IP: 80.208.xxx.xxx

2026-05-11 04:26:53 UTC

Jane Haugaard Petersen

EY Godkendt Revisionspartnerselskab CVR: 30700228

Statsaut. revisor

På vegne af: EY Godkendt Revisionspartnerselskab

Serienummer: b8de56cc-2a07-4276-bc03-16960bd1d68c

IP: 165.225.xxx.xxx

2026-05-11 06:36:06 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.